

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

ОПШТИНЕ МАЈДАНПЕК

ГОДИНА: XI	БРОЈ: 8a	14. мај 2018.	ЦЕНА: ГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА:
------------	----------	---------------	-----------------------------

1700

**ПРОГРАМ
МЕРА ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ
ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ
РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ МАЈДАНПЕК
ЗА 2018.годину**

Мајданпек, мај 2018.

I. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА

1.1 Анализа постојећег стања

1.1.1. Географске и административне карактеристике

Територија Општине се налази у северном делу Региона Источне и Јужне Србије и захвата простор највећег шумског и рударског комплекса источне Србије.

Простире се између Ђердапског језера на северу, Мироча (632м) на североистоку, Дели Јована (1.133м) на истоку, Стола (1.155м) на југу, Малог Крша (929м) и Великог Крша (1.148м) на југозападу, северних обронака Хомољских планина (923м) на западу и планинских масива Старице (796м) и Шомрде (803м) на северозападу. У дужини од 54 км, северним ободом општине, протиче река Дунав.

Административно, општина се граничи са општинама Браничевског округа на северо-западу (Голубац, Кучево и Жагубица), као и са 3 општине из Борског округа (Кладово, Неготин и Бор) на источном и јужном делу територије, док северним делом територије, протиче река Дунав, природна граница са суседном Републиком Румунијом, део међународног речног Коридора VII (Рајна – Мајна – Дунав) природне магистрале средње и југоисточне Европе која повезује Северно и Црно море. Ово Општини даје карактер пограничне општине

Садашња Општина заузима простор од 932 км² и према величини територије је у групи највећих општина у Србији (на једанаестом месту). За општину је карактеристично да има велику разуђеност насеља и да КО Мајданпек (са припадајућим градским насељем Мајданпек) и суседна КО Рудна Глава (са припадајућим сеоским насељем Рудна Глава) заједно заузимају површину од 293,7 км² (31,53% укупне површине територије Општине).

На територији Општине налазе се два градска насеља (Мајданпек и Доњи Милановац) и 12 насељених места – сеоских насеља (Бољетин, Влаоле, Голубиње, Дебели Луг, Јасиково, Клокочевац, Лесково, Мироч, Мосна, Рудна Глава, Тополница и Црнајка).

Катастарске општине/насељена места у Општини према површини

Катастарска општина	Насељено место	Површина КО (km ²)
Мајданпек	Мајданпек	178,1
Рудна Глава	Рудна Глава	115,6
Јасиково	Јасиково	34,9
Лесково	Лесково	27,7
Влаоле	Влаоле	43,3
Дебели Луг	Дебели Луг	77,0
Црнајка	Црнајка	51,5
Доњи Милановац	Доњи Милановац	41,2
Клокочевац	Клокочевац	59,9
Мосна	Мосна	38
Бољетин	Бољетин	75,4
Голубиње	Голубиње	110,5
Тополница	Тополница	57,4
Мироч	Мироч	21,1

Просторни размештај насеља је специфичан. Сва насеља, изузев Мироча, смештена су у долинама речних токова (Бољетин, Доњи Милановац, Мосна и Голубиње у приобаљу Дунава; Мајданпек у долини Малог Пека; Дебели Луг, Лесково, Јасиково и Влаоле у долини Пека; Тополница и Клокочевац у долини Поречке реке), насеља карактеришу и издвојени засеоци (кулме) на вишим деловима територије.

1.1.2. Природни услови и животна средина

Климатске особености и рељеф

Подручје Општине одликује континентална клима, али се ипак издвајају две климатске области: подручје око Дунава има умерену климу (Доњи Милановац је место са највише сунчаних дана у години) и брдско-планински део са оштром климом и више снежних падавина. Просечна годишња температура ваздуха износи 9,00 °С, просечна минимална годишња температура износи -1,98°С и просечна максимална годишња температура ваздуха износи 20,55°С. У општини се просечно годишње излучи 890 mm падавина.

ТЕМПЕРАТУРА	
Просечна температура ваздуха – јануар (°С)	-2,7
Просечна температура ваздуха – јул (°С)	19,8
Просечна температура ваздуха – годишња (°С)	9,0
Средњи број мразних дана – годишње	100
Средњи број тропских дана – годишње	22

ВЛАЖНОСТ ВАЗДУХА	
Просечна влажност ваздуха – годишња (%)	78

ТРАЈАЊЕ СИЈАЊА СУНЦА	
Просечан број ведрих дана – годишње	78
Просечан број облачних дана – годишње	131

ПАДАВИНЕ	
Просечна количина падавина – годишње (мм)	890,0

ПОЈАВЕ	
Просечан број дана са снегом – годишње	55
Просечан број дана са снежним покривачем – годишње	79
Просечан број дана са маглом – годишње	48
Просечан број дана са градом – годишње	2

Рељеф је претежно брдско-планински и чини 76,1% простора општине, док је високопланински рељеф заступљен са свега 0,9%, низијско-брежуљкасти делови захватају 23% површине и простиру се дуж речних долина Дунава, односно Ђердапског језера, Пека и Поречке реке са притокама. Највиши врх у општини је на малом Кршу - Гарван 929м. Мајданпек се налази на 350м н.в. а Доњи Милановац на 75м н.в. (најнижа надморска висина у општини).

Флора и фауна

Општина има 64.641,04 ха шума или 69,36% укупне површине Општине. Спада у општине најбогатије шумама са 3,46 ха по становнику. Структура шумских површина је изузетно повољна. Високе шуме обухватају 70,9% укупне обрасле површине, ниске деградирание шуме 14%, шикаре и шибљаци 7,7%, шумске културе 0,9% и остало шумско земљиште 6,6%. Листопадне шуме су најраспрострањеније (преко 60%) и то шуме букве, храста и граба.

Богатство шума Општине је увећано недрвним шумским производима (семе лишћара, лековито биље, буковача, лисичарка) као и различитим врстама дивљачи (дивокоза, јелен, дивља свиња, муфлон, јелен лопатар) чије је досадашње коришћење било на незадовољавајућем нивоу.

НП „Ђердап” је највећи национални парк у Србији. НП . Границама НП „Ђердап” обухваћено је 11 насеља и простире се на територији три општине - Мајданпек, Кладово и Голубац.

Основне вредности због којих је то подручје стављено под националну заштиту су: богатство биљних и животињских врста, али и значајан број културно-историјских споменика, ретки геоморфолошки облици и очуваност природног амбијента.

На подручју Националног парка регистровано је преко 50 шумских фитоцинеза, од чега 35 реликтних, 70 врста сисара и преко 200 врста птица, а у водама је евидентирано преко 60 врста риба. У заштитним зонама на територији општине налазе се бројни заштићени објекти природе специфичних одлика флоре и вегетације реликтних врста, као и објекти непокретних културних добара. Издвајају се: строги резервати природе (Шомрда, чока Њалта са Песачом, Лепенски вир, Кањон Бољетинске реке - Гребен, Цигански поток, Коњска глава).

Мала насељеност НП, на чијем подручју живи укупно 12.000 становника, релативно слаба развијеност индустрије и неприступачност путевима узроковали су висок степен свеукупне очуваности природног амбијента.

Национални парк „Ђердап” је вредан природни ресурс.

Земљиште

Основне карактеристике

Према педолошкој карти Борског округа, на територији Општине најзаступљенија су смеђе кисела земљишта (дубока и средње дубока земљишта, повољног механичког састава), а дуж тока Поречке реке псеудоглеји и алувијална земљишта

У Општини делују и фактори деградације земљишта, и то како природни (ерозија), тако и антропогени (физичка деградација земљишта рударством, загађење прашином са површинских копова и одлагалишта раскривки, заузимањем пољопривредног земљишта урбаним развојем, као и самим бављењем пољопривредом путем нестручне и неконтролисане примене вештачких ђубрива).

Климатске карактеристике земљишта

Захваљујући географском положају, близини водотока дунава и постојање наведених планинских масива ово подручје има разнолике климатске карактеристике. Углавном, прилично јасно се издвајају климатске карактеристике у брдско – планинском пределу и равничарском подручју дуж водотока Дунава и Поречке реке. Долински реон, око Дунава је подручје са највећим бројем сунчаних дана у Србији, тако да је евидентна и мала количина атмосферских падавина (средња годишња количина падавина је испод 450мм/ годишње). Ово подручје карактеришу краћи зимски периоди и чести северозападни ветрови(горњак). Минималне средње јануарске температуре овог подручја су око – 1 Ц°.

Планински рејон (који припада венцу Карпатских планина) карактерише: већа количина падавина (средња годишња количина падавина је око 800 мм/годишње), дуге и оштре зиме, са северозападним ветром и високим снежним покривачем, кратка лета са знатно високом средње месечном температуром ваздуха. Максималне средње јунске температуре су 23 Ц°.

Средње месечне количине падавина су доста неуједначене и највише су у мају и јуну, а затим у октобру и новембру.

Количина падавина у вегетационом периоду износи 340 мм и креће се од 290 до 450 мм.

Ерозија и заштита земљишта од ерозије

Ерозијом повремених токова (јаружање и пролувијална ерозија) и флувијалном ерозијом (ерозија Дунава) угрожена је десна долинска страна Дунава, изнад државних путева IБ реда 34 (Пожаревац-Велико Градиште-Голубац-Доњи Милановац-Поречки мост–веза са државним путем 35) и 35 (државна граница са Румунијом (Ђердап)-Кладово-Неготин-Зајечар-Књажевац-Сврглиг-Ниш-Мерошина-Прокупље-Куршумлија-Подујево-Приштина-Липљан-Штимље-Сува Река-Призрен-државна граница са Албанијом (гранични прелаз Врбница)), са нагибом долинске стране већим од 45°. Резултат ерозивних деловања је стварање бројних јаруга и поточних долина, које у крајњем изазивају појаву клизишта.

Ерозијом повремених токова угрожено је и подручје Поречке реке и средишњи делови десне долинске стране Малог Пека, непосредно поред државног пута IА реда 164 (Доњи Милановац-Мајданпек-Дебели Луг-Јасиково-Жагубица).

Деловање ерозије и подземних вода условљава и појаву више клизишта на територији Општине. Своје негативне стране ерозија је нарочито показала маја, августа и септембра 2014. године у КО Бољетин, КО Мосна, КО Голубиње, КО Тополница и КО Дебели Луг.

Угроженост земљишта опасним и штетним материјама

Пољопривредно земљиште се у задњих десетак година искоришћује у мањем обиму због лоше финансијске ситуације. То значи да земљиште није било у великој мери изложено пестицидима и другим опасним и штетним материјама. Од пестицида углавном коришћени хербициди у просеку сваке треће године, што значи да су се углавном сви примењени пестициди разградили у земљишту.

Депонија комуналног отпада налази се на јаловишту Рудника бакра Мајданпек (РБМ) а више мањих дивљих депонија, како у близини града тако и у насељима општине налази се на пољопривредном земљишту. Обзиром да нема отпада штетних материја већ је присутан остали комунални отпад, мање депоније не представљају велику опасност за загађење пољопривредног земљишта. Проблем депонија биће решен изградњом регионалне депоније

Водне карактеристике територије

Подручје Општине је релативно богато водним потенцијалом.

Главни токови хидрографске мреже су:

- Дунав, који протиче северном границом општине у дужини од 54 км. На подручју општине је и део Ђердапског језера, површине од 3.021 ха, изграђеног за потребе хидроелектране, са просечном брзином кретања воде од 2,5 км/х. Језеро је угрожено бројним притокама бујичног карактера и органским материјама
- Поречка река са својим бројним притокама. Поречка река настаје од реке Црнајке, која извире на обронцима Дели Јована и Шашке реке, која извире испод виса Капетанске ливаде. Ова речна мрежа је врло развијена и чине је 320 притоке (48 директних притока и 272 индиректних притока) .
- Подручју Општине припада и горњи део слива реке Пек (горњи ток Великог Пека са Малим Пеком). Изворишни део реке Пек је Божица река која извире испод Крша Стремник.

Рудна налазишт

Основни природни потенцијал Мајданпека који је у протеклим деценијама био пресудан за економски развој Општине су налазишта руде бакра, злата и сребра. Развијана је индустрија која се базирала на преради ових руда (Рудник бакра Мајданпек, самостално а затим као део РТБ Бор, и многобројна зависна предузећа). Од свог отварања 1961.године процењује се да је у Руднику бакра Мајданпек произведено 1.325.000 тона бакра у концентрату, преко 80.000 kg злата и 415.000 kg сребра. Укупна вредност произведеног метала је већа од 4 милијарде долара.

По геолошким карактеристикама цео тимочки регион спада у групу атрактивнијих бакарних лежишта у Европи. На овом делу територије активан је рудник Мајданпек са два лежишта ("Јужни Ревир" и "Северни Ревир") и мања рудна тела полиметаличне руде ("Чока Марин" и "Тенка") која садрже бакар, цинк, олово, злато и сребро. Рудна лежишта Мајданпека су масивна са сиромашним садржајем метала у руди. Преовлађују рудне масе пирита које се јављају на контакту кречњака и андезитско-дацитских стена. Сем тога јављају се халкопирит, борнит, халкозин, ковелин, магнетит, арсенопирит и друге.

СТАЊЕ И ТРЕНДОВИ У РУРАЛНИМ ПОДРУЧЈИМА

1.1.3. Демографске карактеристике и трендови

Општину као и Борски округ и Републику Србију карактерише свакогодишње смањење броја становника-укупна депопулација као и природна депопулација (негативне вредности стопе природног прираштаја). Ова дестимулативна кретања условила су исељавање радно способног (и фертилног) дела становништва, опадање стопе наталитета, што је резултирало захварањем овог подручја процесом старења и смањењем броја становника за 5.017, односно за - 21,17% у односу на 2002.годину (према процењеном броју становника смањење броја становника за 6.111 тј. - 25,78% у односу на 2002.годину).

Напомена: Процена је да је у 2016.години на територији општине живело 17.090 становника, тј. 18 становника на км² просечне старости 45 година.

Стопа природног прираштаја од 1999. године бележи константно негативне вредности, у појединим годинама, која је у претходним периодима знатно превазилазила републички просек.

Демографски показатељи

Становништво — процена средином године	17.090	(2016)
Густина насељености (број становника по км ²)	18	(2016)
Стопа живорођених	7	(2016)
Стопа умрлих	17	(2016)
Стопа природног прираштаја	-10	(2016)
Очекивано трајање живота живорођене деце	73	(2016)
Просечна старост (у годинама)	45	(2016)
Индекс старења (60+ год. / 0—19 год.)	174	(2016)

Просечан број чланова домаћинства	2,59	(2011)
Пројектован број становника (средња варијанта - нулти миграциони салдо)	13.825	(2041)
Пројектован број становника (средња варијанта са миграцијама)	9.609	(2041)

Старосна структура становништва Општине испољава тенденцију уравнотежења пропорција међу великим старосним групама.

Просечна старост у Општини износи 45 године. Старосна структура становништва Општине испољава тенденцију уравнотежења пропорција међу великим старосним групама. Индекс старења (60+год/(0-19 год)) у 2016.години је 174.

Становништво старо преко 65 година учествује у укупној популацији 21%. На другој скали „демографске старости“ Општине, млађа популација (до 17 година) партиципира у укупном броју становника са 15%, односно у апсолутном износу са 2.564 становника.¹

Становништво, према старосним групама и полу, 2014–2016.

	2014		2015		2016	
	женско	мушко	женско	мушко	женско	мушко
Деса старости до 6 година (предшколски узраст)	432	435	420	433	405	432
Деца старости 7-14 година (узраст основне школе)	627	567	612	645	595	628
Становништво старости 15-18 година (узраст средње школе)	350	422	326	393	331	360
Деца (0-17 година)	1.310	1.417	1.281	1.365	1.249	1.315
Млади (15-29 година)	1.355	1.695	1.303	1.630	1.263	1.566
Радни контингент становништва (15-64 година)	5.898	6.255	5.713	6.094	5.542	5.924
Укупан број становника	8.907	8.868	8.732	8.699	8.556	8.534

У међупописним периодима (2002-2011.) сва насеља у општини бележе пад апсолутног броја становника. И поред тога, Мајданпек је апсорбовао 41,2%, а Доњи Милановац 12,9% укупне популације општине. У структури насеља, 3 насеља има испод 500 становника, 8 насеља између 500-1000 становника и 3 насеља изнад 1.000 становника.

Упоредни прегледи пораста и пада броја становника по насељима у периоду између два пописа

Насеље	Тип насеља	Број становника		Удео у укупном броју становника Општине (%)	
		2002.	2011.	2002.	2011.
Бољетин	сеоско	672	512	2,84	2,74
Влаоле	сеоско	767	604	3,24	3,23
Дебели Луг	сеоско	458	405	1,93	2,17
Доњи Милановац	градско/урбано	3.132	2.410	13,21	12,90
Голубиње	сеоско	1.079	736	4,55	3,94
Јасиково	сеоско	717	582	3,02	3,11
Клокочевац	сеоско	711	595	3,00	3,18
Лесково	сеоско	431	348	1,82	1,86

¹ DevInfo (Мајданпек, ДИ ПРОФИЛ новембар 2017)

Мајданпек	градско/урбано	10.071	7.699	42,49	41,20
Мироч	сеоско	406	319	1,71	1,71
Мосна	сеоско	787	720	3,32	3,85
Рудна Глава	сеоско	2.309	2.010	9,74	10,76
Тополница	сеоско	1064	856	4,49	4,58
Црнајка	сеоско	1099	890	4,64	4,76

**Упоредни прегледи пораста и пада броја становника по насељима
у периоду 1948 – 2011. године²**

Насеље	Година							
	1948	1953	1961	1971	1981	1991	2002	2011
Бољетин	1.257	1.331	1.334	1.172	987	803	672	512
Влаоле	1.202	1.206	1.287	1.204	1.100	949	767	604
Голубиње	1.907	1.983	2.073	1.755	1.566	1.305	1.079	736
Дебели Луг	448	717	543	801	666	507	458	405
Доњи Милановац	2.274	2.629	2.669	2.595	2.996	3.338	3.132	2.410
Јасиково	1.032	1.075	1.071	1.049	963	822	717	582
Клокочевац	1.454	1.472	1.422	1.244	1.132	800	711	595
Лесково	787	788	790	698	641	516	431	348
Мајданпек	1.919	2.244	3.746	8.065	9.489	11.760	10.071	7.699
Мироч	609	687	642	624	501	468	406	319
Мосна	923	966	1.027	905	920	920	787	720
Рудна Глава	2.863	3.010	3.215	3.088	2.887	2.549	2.309	2.010
Тополница	1.522	1.587	1.649	1.577	1.450	1.301	1.064	856
Црнајка	1.413	1.460	1.554	1.343	1.330	1.256	1.099	890

На популациону карту општине утицала су миграциона кратања становништва између два пописна периода (2002-2011.) када се број становника просечно годишње смањивао за 295 становника, као и пад негативаног природног прираштаја од 2000. године.

Природни прираштај опада од средине седамдесетих година прошлог века, већи број становника умире него што се рађа, односно бележи се негативни природни прираштај.

Година	Природни прираштај
2001	-4.0
2002	-2.9
2003	-3.4
2004	-6.7
2005	-6.4
2006	-5.4
2007	-7.9
2008	-8.1
2009	-8.9
2010	-8.1
2011	-7
2012	-8
2013	-10.6
2014	-10.9
2015	-10.0
2016	-10.0

² РЗС „Попис становништва, домаћинства и станова у РС у 2011.“

Тенденције у кретању становништва Општине према активности најбоље илуструје коефицијент економске зависности који показује тенденцију повећања у посматраном периоду (са 80,6 у 1991. на 111,9 у 2011.).

Упоредни прегледи пораста и пада броја становника по насељима у периоду 1948 – 2016.године³

Година	Број становника	Индекс пораста (1948=100)
1948	19.610	100,0
1953	21.155	107,9
1961	23.022	117,4
1971	26.120	133,2
1981	26.628	135,8
1991	27.738	139,6
2002	23.703	120,9
2011	18.686	95,3
2015 (процена)	17.431	88,9
2016 (процена)	17.090	87,1

Образовна структура становништва старог 15 и више година на подручју Општине (по Попису из 2011.године):

- без школске спреме 739 становника или 4,53%,
- непотпуно основно образовање има 2.689 становника или 16,48%,
- са основним образовањем је 4.166.становника или 25,53%,
- са завршеном средњом школом је 7.363.становника или 45,13%, од којих је са
  - а) гимназијом 696 становника (9,45%)
  - б) трогодишњим средњим стручним школама 3.062 становника (41,59%)
  - в) четворогодишњим средњим стручним школама 3.235 становника (43,93%)
  - г) специјализацијом након средњег образовања 370 становника (5,03%)
- са вишим образовањем 669 становника или 4,10%
- са високом образовањем 622 становника или 3,81%
- евидентирано је 68 становника (0,42%) са непознатим образовањем.

У претходним деценијама економска структура становништва доживела је крупне преображаје. Процес деаграризације одвијао се убрзано: пољопривредно становништво сведено је са 17,2% укупног (у средишњој Србији 18,6%) на 8,9% у 2002. години. Активно је 79,2% пољопривредног становништва (у 1991. 84,9%), с тим што оно укључује и значајан део старачког сеоског становништва. Пољопривредно становништво током последњих деценија према резултатима пописа бележи тренд опадања, како у апсолутним тако и у релативним показатељима.

1.1.4. Диверзификација руралне економије

Основни привредни показатељи

Актуелно стање локалне економије је неповољно. Према економским показатељима општина Мајданпек припада недовољно развијеном региону Јужне и Источне Србије (вредност бруто домаћег производа испод вредности републичког просека) а по степену развијености јединица локалних самоуправа другој групи развијености (степен развијености у распону од 80% до 100% републичког просека).⁴

Макроекономски показатељи⁵

Број запослених	4.136	(2016)
Запослени у односу на број становника (%)	24,0	(2016)
Број регистрованих незапослених	2.013	(2016)
Регистровани незапослени на 1000 становника	118	(2016)
Стопа незапослености	17,56	(2016)
Просечна нето плата (РСД)	47.759	(2016)

Извор: Витална статистика (РСЗ)

³ РЗС „Попис становништва, домаћинства и станова у РС у 2011.“

⁴ Уредба о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локалне самоуправе за 2015.годину („Сл.лист РС“ број 104/2014)

⁵ DevInfo (Мајданпек, ДИ ПРОФИЛ Јануар 2017)

На подручју Општине (2016.год.) регистровано је 83 привредни друштва, 469 предузетник, 28 удружења и организација. Процентуално највећи је број предузећа из сектора трговине, следе прерађивачка индустрија и пољопривреда, саобраћај, грађевинарство и вађење руде и камена.⁶

Годишњи просек броја запослених у 2016.години је 4.136 лица од којих је 4.382 запослено у правним а 121 код приватних предузетника. Ово представља смањење од 1,63% у периоду од 12 месеци.

Вишедеценијска традиција индустрије која се базира на једном од расположивих природних ресурса Општине (подручје Општине припада Тимочком рудном рејону и по геолошким карактеристикама спада у групу најатрактивнијих бакарних лежишта у Европи) који је по вредности превазилазио локалне оквире и опредељивао даљи развој непосредно је утицо да остали природни ресурси (пољопривредни, водни и шумски фонд) нису у довољној мери искоришћени, неки чак нису ни активирани.

У 12 сеоских насеља, живи 45,90% од укупног становништва Општине. Они се баве углавном екстензивном пољопривредном производњом на 21,24% од укупне територије Општине (у највећем делу под шумама).

Према званичним статистичким подацима на територији Општине постоји 2.196 пољопривредних газдинстава. Нема већих прерађивачких капацитета, производња је мешовита, ситноробна и највећим се делом остварује за задовољавање сопствених потреба а мањим за потребе тржишта. Обавља се на уситњеним поседима, екстензивно. Производни вишкови се пласирају на локалним зеленим пијацама или се, у незнатним количинама, откупљују од стране већих прерађивача и велетржница. Евидентиран је пораст броја газдинстава која своју перспективу виде у бављењу пољопривредном производњом и прерадом и за потребе тржишта.

Пољопривредна газдинства су уситњена. У просеку је то 4,97ха коришћеног пољопривредног земљишта по газдинству. 5.232 лица је радна снага ангажована на обављању пољопривредних активности на породичним пољопривредним газдинствима. Учешће жена у неформалној запослености у сектору пољопривреде је велико. Оне су масовно ангажоване као неплаћена радна снага и испомаћ при обављању пољопривредних активности.⁷

Дрвна индустрија има потенцијалну сировинску базу (шумовитост Општине 69,36%) али мале изграђене и активне прерађивачке капацитете. Бављење дрвном индустријом је специфично. Саме карактеристике општине и затечене административне поделе, као и проглашење Националног парка Ђердап на делу територије Општине узроковали су веома компликовану територијалну организацију шумарства и институционалне надлежности.

Тако, делове територије Општине захватају укупно два шумска подручја: Северно Кучајско и Тимочко, а део Општине у саставу је и Националног парка Ђердап.

Шумским ресурсима на територији Општине газдују:

- ЈП „Србијашуме“, ШГ „Северни Кучај“ Кучево, ШУ Мајданпек
- ЈП „Србијашуме“, ШГ „Тимочке шуме“ Бољевац, ШУ Доњи Милановац
- НП „Ђердап“, РЈ Доњи Милановац
- Шумарски факултет Београд (огледно добро „мајданпечка домена“)
- приватни шумовласници

Приватан сектор је слабо развијен. Постоји скроман замах у развоју производног и услужног занатства. Ограничења у развоју занатства проистичу из неповољних демографских токова (било да је у питању број становника, старосна, полна или квалификациона структура), али и утемељене традиције индустријске производње.

Туризам је једна од главних смерница економског развоја целокупне Општине. Ефекти туристичке делатности огледају се у подстицању развоја повезаних сектора - пре свега трговине, затим пољопривреде, саобраћаја, комуналних и занатских услуга, финансијских институција.

Досадашњи развој туризма на подручју Општине готово у целини се заснивао на понуди смештајних капацитета и пратећих рекреативних садржаја у: Мајданпеку и Доњем Милановцу (Доњи Милановац – са археолошким налазиштем Лепенски Вир, првенствено на домаћем тржишту афирмисана туристичка дестинација, Мајданпек- засниван на капацитетима оријентисаним ка сегменту пословних путника, спортистима и рекреативцима).

Туристички ресурси ван градских центара и непосредног окружења су врло мало коришћени за развој различитих облика туризма, а изграђених нових смештајних објеката комерцијалног типа

⁶ DevInfo (Мајданпек, ДИ ПРОФИЛ Новембар 2017)

⁷ DevInfo (Мајданпек, ДИ ПРОФИЛ Новембар 2017)

није било, као ни других објеката пратеће туристичке структуре који би допринели већем туристичком вредновању расположивих потенцијала. У непривредним областима туризам може бити снажан генератор развоја здравства, културе и спорта. Захваљујући туризму, ове делатности могу знатно проширити материјалну базу, као и структуру садржаја и услуга које, поред туриста, може користити и локално становништво.

Тржиште рада

Проблеми у области запошљавања као што су недостатак послова као последица недовољне привредне активности, висок проценат учешћа лица старијих од 30 година, дугорочна незапосленост, ниска запосленост у формалној економији и даље су присутни. Нема значајнијих промена у смислу карактеристика тржиште рада што проблему незапослености у Општини даје дугорочни, структурни и транзициони карактер.

Незапослена лица по годинама и полу⁸

2014 (просек)		2015 (просек)		2016. (просек)		I – XII 2017.	
укупно	жене	укупно	жене	укупно	жене	укупно	жене
2.100	1.025	2.032	1.030	2.114	1.101	1.895	1.016

Извор: НЗС

Учешће незапослених на евиденцији НЗС у укупном становништву (2016)

Процењен број становника радног узраста (15-64)	Просечна старост	Број незапослених лица на евиденцији НЗС	Учешће незапослених у становништву радног узраста
11.466	45	2.013	17,56%

Извор: РЗС

Кључни проблеми тржишта рада:

- Недостатак послова као последица недовољне привредне активности и недовољно директних инвестиција
- Слабљење привредне активности ствара опасност од настанка нових технолошких вишкова
- Удео старијих од 35 година у укупној популацији незапослених бележи раст
- Незапосленост младих до 30 година
- Жене као најзаступљенија категорија теже запошљивих
- Дугорочна незапосленост, а самим тим и губитак мотивације за тражење посла и за покретање сопственог посла

Број **незапослених лица**⁹ на евиденцији НЗС за територију Општине Мајданпек на дан 31.12.2017.године било је 1.844 лица, што у поређењу са истим месецом прошле године представља умањење броја незапослених за 8,4%.

Незапослена лица по месецима и полу

	Просек 2016	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Укупно	2.114	2.014	2.030	1.997	1.961	1.887	1.895	1.846	1.812	1.795	1.806	1.850	1.844
Жене	1.101	1.041	1.058	1.036	1.034	1.008	1.010	992	985	989	997	1.024	1.013

Општина

XII 2017/ XII 2016	91,6
XII 2017/ XI 2017	99,7

⁸ НЗС (Статистички билтен за месец децембар 2017.године)

⁹ Административни статистички извори о броју незапослених лица заснивају се на подацима о регистрованим незапосленим лицима на евиденцији НЗС који, у складу са законом, обухватају лица од 15 година живота до испуњавања услова за пенуију, односно најкасније до 65 година живота, способне и одмах спремне да раде, који нису засновали радни однос или на други начин остварили право на рад, а која се воде на евиденцији незапослених и активно треже посао.

Млађа популација показује већу спремност за преквалификацију и доквалификацију али је махом без искуства у раду. Старија популација показује нешто мање интересовања и теже прихвата технолошке иновације, имајући у виду да је са великим радним искуством и уско стручним образовањем.

На евиденцији НСЗ је на крају месеца децембра 2017.године било 1.331 дугорочно незапослено лице¹⁰ што је смањење од 2,1% у односу на исти период претходне године.

1.1.5. Рурална инфраструктура

У погледу инфраструктуре (привредне и комуналне) Општине може се рећи да је то област са потенцијалом за даљи развој али ограничењима као што су лоше експлоатационе карактеристике, нерешено питање водоснабдевања, телекомуникациони проблеми а што представља препреку развоју Општине.

Мрежа путне инфраструктуре

Друмска инфраструктура има добру основу али је дугогодишњи недостатак финансијских средстава за њено одржавање довео до деградације постојећег путног фонда, те је технички ниво путне мреже, чак и магистралних путних праваца на делу деоница, низак. Мрежа државних (IIА, IB, IIB реда) и локалних путева према квалитету, развијености и оптерећености испод је просека Републике Србије.

Кроз подручје Општине пролази и железничка комуникација од Београда ка Зајечару али овај вид превоза није услађен са потребама, ни у техничком ни у организационом смислу.

Границом општине у дужини од 54км протиче Дунав и представља значајану компаративну предност и могућност за развој речног саобраћаја али и туризма.

Удаљеност сеоских насеља од градских насеља у км

Сеоско Насеље	Удаљеност од градског насеља (у км)	
	Мајданпек	Доњи Милановац
Бољетин	68	15
Влаоле	32	87
Дебели Луг	11	66
Голубиње	55	12
Јасиково	27	82
Клокочевац	36	17
Лесково	22	77
Мироч	63	20
Мосна	46	7
Рудна Глава	25	30
Тополница	41	12

Најзначајније путне комуникације, које повезују приграничну општину Мајданпек са окружењем, су **Државни путеви IB реда:**

34 (Пожаревац-Велико Градиште-Голубац-Доњи Милановац-Поречки мост-веза са државним путем 35)

35 (државна граница са Румунијом (Ђердап)-Кладово-Неготин-Зајечар-Књажевац-Сврљиг-Ниш-Мерошина-Прокупље-Куршумлија-Подујево-Приштина-Липљан-Штимље-Сува Река-Призрен-државна граница са Албанијом (гранични прелаз Врбница)

22. – Панчево-Ковин-Пожаревац-Кучево-Мајданпек-Неготин – државна граница са Бугарском (гранични прелаз Мокрање)

Државни путеви IIА реда:

164 (Доњи Милановац-Мајданпек-Дебели Луг-Јасиково-Жагубица)

165 (Поречки мост-Клокочевац-Милошева Кула-Заграђе-Рготина-Вражогрнац-Зајечар-Звездан)

Државни путеви IIB реда:

393 (Јасиково-Влаоле-Кривељ - веза са државним путем 166 - Бор-Заграђе)

396 (Поречки мост-Брза Паланка)

¹⁰ Дугорочно незапослени – незапослено лице на евиденцији НСЗ које тражи посао дуже од 12 месеци

Као и мрежа локалних путева којима је Општина повезана са суседним општинама.

Општина је удаљена 131км од аутопута Е-75 (Коридор Х) преко Пожареваца, а преко Параћина 170 км.

Кроз подручје Општина пролази и важна железничка комуникација Београд - Пожаревац - Кучево – Зајечар са краком према Неготину и Прахово пристаништу.

По ободу општине у дужини од 54 км протиче Дунав. Овај међународни пловни пут представља део водног Коридора VII (Рајна-Мајна-Дунав-Црно море).

Електрификација није спроведена до краја тако да рурална подручја општине имају проблем са квалитетом снабдевања електричном енергијом (у смислу гарантованог напона и јачине струје) а постоје и делови који нису електрифицирани, немају снабдевање.

Телекомуникациона мрежа на подручју општине није на задовољавајућем нивоу у погледу густине као капацитета постојећих телефонских централа. Оператери на овом тржишту парцијално спроводр активности на појачању капацитета својих мрежа и степена покривености територије.

Опремљеност објектима **комуналне инфраструктуре** није на задовољавајућем нивоу везано за капацитете водоснабдевања, неизграђену канализациону мрежу и недостатак система за пречишћавање отпадних вода и депоније.

Преглед података о одвођењу отпадних вода

ОПШТИ ПОДАЦИ -употребљене воде	Мајданпек
укупна дужина колекторске мреже	1,6 км
старост цеви	47 година цела мрежа
локација излива	река Мали Пек

Преглед података о извориштима и разводној мрежи

ОПШТИ ПОДАЦИ	Мајданпек- стари водовод	Мајданпек-нови водовод	Доњи Милановац (Мосна)	Доњи Милановац (Постројење за пречишћавање воде)
назив изворишта подземне воде	"Штаматур" и "Башчау"		Делом хоризонталним дренажом	
други тип изворишта	акумулационо језеро "Велики Затон"	акумулационо језеро "Пустињац"	Делом захватањем из Поречке реке (дијафрагмом) преко пешчаног филтера	захватање површинске воде из реке Дунав
техничке карактеристике	"Штаматур"1,8-3 л/с;"Башчау"2-8 л/с;"Велики Затон"15 л/с	*	12,5 л/с	40 л/с
дужина разводне мреже	6.118 км	26,50 км	6 км	29 км
старост цеви	46 година-4.138 км 24 године-1,98 км	36 година цео водовод	40 година највећи део инсталација, док је мањи део мењан због потребе	40 година највећи део инсталација, док је мањи део мењан због потребе
број кварова годишње	на цевима 15; на шахтовима 6	на цевима 62; на шахтовима14	на цевима 27; на шахтовима 13	на цевима 92; на шахтовима 24

Посматрајући цео Борски округ, коме територијално припада Општина, рударство је највећи извор чврстог отпада

Вишегодишња експлоатација руде бакра великих размера произвела је велику количину отпада којим се не управља, тако да не постоји минимизирање дуготрајних негативних утицаја на животну средину, нити максимизирање било које дугорочне добити због садржаја минерала постоји могућност продирања вода. Због присуства одређене количине минерала бакра и некомплексне валоризације осталих корисних минерала експлоатацијом руде, стварају се огромне количине отпада који постаје опасан, јер се природним лужењем тешки метали преводе у раствор и

доспевају у површинске и подземне воде, загађују земљиште, а преко биљака доспевају и у ланац исхране.

ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ

1.1.6. Пољопривредно земљиште

Општина нема педолошку карту земљишта, која је веома важна за планирање будуће пољопривредне производње, тј. за одређивање педолошких карактеристика земљишта. Генерално, на територији Општине најзаступљенија су смеђе кисела земљишта, која се углавном налазе под пашњацима и шумом.

Пољопривредно земљиште у ha									
обрадиво пољопривредно земљиште у ha						пашњаци	трстици и мочваре	остало земљиште	укупно
њиве	вртови	воћњаци	виноград и	ливаде	укупно				
1	2	3	4	5	6 (1+2+3+4+5)	7	8	9	10 (6+7+8+9)
8.029,65	8,42	1.413,91	46,77	8.060,09	17.558,78	2.679,08	0,00	4.042,75	24.280,61

Природни ресурс за развој пољопривреде, коришћено пољопривредно земљиште, заузима 20.237,86 ha, од чега су:

- 39,39% њиве и баште;
- 52,62% ливаде и пашњаци;
- 6,93% воћњаци ;
- 0,23% виногради;

Преглед површина пољопривредног земљишта по облицима својине¹¹

Облик својина	Пољопривредно земљиште у ha
Приватна својина	19.541,3833
Државна својина РС	4.546,2730
Јавна својина	134,0144
Друштвена својина	55,0415
Задружна својина	0,0000
Мешовита својина	0,0000
Други облици својине	3,8895

Нема површина са изграђеним системима за наводњавање пољопривредних усева и вишегодишњих засада.

На територији Општине постоји угроженост пољопривредног земљишта од поплава и то од

- изливања вода из канала и јаруга (на територији Општине, изливање вода из канала и јаруга и тиме изазивање поплава на пољопривредном земљишту и штете на објектима, јавља се дуж путних праваца)
- изливања бујичних вода (на територији Општине, обзиром на конфигурацију постоји више бујичних потока. Обраслост брдског терена није задовољавајућа, те се јавља и ерозивност земљишта. Карактеристика бујичних потока је та да су кратког рока и услед већих киша и наглог топљења снега попутне своје корито и изливају се на околно земљиште. Том приликом испирају површински слој земљишта и наносе у равничарске делове где засипају корито потока и узрокују изливање воде.
- појаве подземних вода (приликом подизања нивоа на свим водотоцима долази до проблема улива у реципијент што доводи до њиховог изливања, плављења и угрожавања имовине.

¹¹ Извор: РГЗ, Служба за катастар непокретности Мајданпек и Служба за катастар непокретности Доњи Милановац, 2017

Нема система за заштиту од штетног дејства спољних великих вода, као и система за одводњавање (заштита од штетног дејства унутрашњих вода. Изградња оваквих система као превентивну меру заштите од поплава предвиђа Оперативни план одбране од поплава вода II реда на територији Општине Мајданпек за 2017. Годину.

1.1.7. Вишегодишњи засади

Површине под вишегодишњим засадама су занемарљиве.

Воћњаци су на 3,10% а виногради на 0,51% укупне површине коришћеног пољопривредног земљишта.

Најзаступљеније су шљива (107.811 стабала) и јабука (15.080 стабала). Ова врста производње је углавном екстензивна.

Површине под јагодастим и језграстим воћем су занемарљиве. То је претежно производња количина за сопствене потребе.

1.1.8. Сточни фонд

Општина има природних погодности за развој сточарства, првенствено гајење оваца и коза али и говедарство. То су терени који својом конфигурацијом као и изобиљем хране не заостају за другим познатим овчарским крајевима. С друге стране, услови нису погодни за развој свињарства и живинарства услед малог обима обрадивих површина и ниских приноса зрнасте сточне хране, па се ове чињенице морају узети у обзир приликом развоја сточарства овог краја.

Озбиљнијих сточарских фарми нема већ је присутно екстензивно сточарење са доста заосталим расама стоке које дају мале приносе како млека тако и меса, вуне, јаја, у оквиру малобројних стада (2,71 УГ по газдинству).

Према пописним подацима од укупног броја грла стоке на испашу је 770 говеда (25,11% од 3.066 грла), 1 846 оваца (28,28% од 6.527 грла) и 443 козе (38,49% од 1.151 грла)

Од производа сточарске производње најзаступљенији су млеко, месо, јаја, вуна мед. Нема података о произведеним количинама. Одређене количине млека се прерађују у сир који се пласира на локалн тржиште.

Евидентиран је благи пораст пољопривредних газдинстава који производе и прерађују млеко (сир). Са планским развојем сточарства уз мала улагања могло би се постићи много више. Пре свега побољшањем расног састава стоке, организовањем откупа млека, јагњаци, телади, како би ова производња била адекватније вреднована. На тај начин би се привукао већи број млађих људи да се баве сточарством и постану носици развоја и напретка сточарства. Притом, са развојем сточарства потребно је развијати и остале пратеће структуре, посебно ветеринарску службу.

1.1.9. Механизација, опрема и објекти

Трактори и комбајни		Једноосовински трактори (мотокултиватори)	Двоосовински трактори	Комбајни
ПГ		1093	1221	39
власити	укупно	1137	1297	43
	Старији од 10 год	1119	1287	43
Коришћени у 2011/2012		1104	1265	40

Прикључне машине											
Берачи кукуруза	Плугови	Тањираче	Дрљаче	Сетвоспремачи	Ротофрезе	Растурачи мин. ђубрива	Растурачи ђубрива	Сејалице	Прскалице	Приколице	Косилице
4	917	126	549	9	45	10	7	246	95	880	454

Објекти за смештај стоке на газдинству		За смештај говеда	За смештај свиња	За смештај кока носилца	За смештај остале стоке
ПГ		1166	1483	1166	545
број		1228	1889	1178	564
Капацитет (број места)	властити	5818	6978	32281	11484
	Коришћени у 2011/2012	300	5389	15738	11445

Објекти за смештај пољопривредних производа на газдинству		Кошеви за кукуруз	Амбари	Силоси
ПГ		496	87	3
број		509	105	4
Капацитет (м ³)	властити	8856	3031	145
	Коришћени у 2011/2012	4644	1800	25

Сушаре и објекти за силажу		Сушаре	Објекти за силажу
ПГ		7	6
број		7	9
Капацитет (м ³)	властити	306	620
	Коришћени у 2011/2012	45	570

Објекти за смештај пољопривредних машина и опреме и хладњаче на газдинству		Објекти за смештај пољопривредних машина и опреме	Хладњаче
ПГ		412	2
број		463	2
Капацитет (м ²)	властити	15006	78
	Коришћени у 2011/2012	13644	78

1.1.10. Радна снага

Општина бележи генерално високо ангажовање радне снаге у пољопривреди али мали проценат запослених у пољопривреди.

АНГАЖОВАНА РАДНА СНАГА			
	Укупно	Жене	Мушкарци
Носиоци породичног газдинства	2.141	474	1.667
Чланови породице и рођаци који обављају пољопривредну активност на породичном газдинству	3.091	1.940	1.151
Стално запослени на породичном газдинству	0	0	0
Стално запослени на газдинству правног лица/предузетника	13	4	9
Управници (менаџери) на газдинствима	2.196	489	1.707

Учешће жена у неформалној запослености у сектору пољопривреде је велико. Оне су углавном ангажоване као неплаћена радна снага и испомоћ при обављању пољопривредних активности. Неповољна је и образовна структура. 18,34% руралног становништва је без школске спреме и са непотпуним основним образовањем.

1.1.11. Структура пољопривредних газдинстава

7.216 је укупан број домаћинстава Општине, од којих су 3.169 домаћинства у сеоским насељима (43,92 %) са просечним бројем чланова од 2,71 и 5.504 условних грла.

Од евидентираних 2.196 пољопривредних газдинстава (41 је без земљишта) у Регистар пољопривредних газдинстава у складу са Законом о пољопривреди и руралном развоју је уписано 1.179 (892 са статусом активног, 287 са статусом пасивног).

Просечна величина поседа (коришћено пољопривредно земљиште) по газдинству је 4,97 ха.

Површина у ха					
Број ПГ <= 5 ха	Укупно <= 5 ха	Број ПГ 5-20 ха	Укупно 5-20 ха	Број ПГ 20-100 ха	Укупно 20-100 ха
488	723,1162	603	5.978,3093	89	2.947,1723

Укупна површина коришћеног пољопривредног земљишта је 10.916 ха или 11,71% укупне површине Општине.

Регистрован сточни фонд:

- 3.066 говеда (2.152 крава);
- 6.128 свиња (791 крмача);
- 6.527 оваца (5.288 грла за приплод)
- 1.151 коза;
- 82 коња;
- 26.127 комада живине;
- 2.278 кошница пчела.

1.1.12. Производња пољопривредних производа

Пољопривредна производња се обавља се на релативно великом броју уситњених пољопривредних газдинстава/породичним фармама која поседују мали број грла стоке на, неадекватне производне и смештајни објекте, застарелу пољопривредну механизацију, слабо примењују савремена технолошка решења и уводе нов сортимент. Ово резултира ниско продуктивном и недовољно конкурентном пољопривредном производњом и прерадом.

Пољопривредна газдинства су приватна, а њихова производња је мешовита ситноробна и највећим делом се остварује за задовољавање сопствених потреба а једним мањим делом за потребе тржишта, што као последицу има недостатак количина пољопривредних производа одговарајућег квалитета који би се користили за покривање, поред локалних, и регионалних потреба.

Остварени обим биљне производње

Биљна култура	Производња (у т)
кромпир	1.002
кукуруз	3.911
пшеница	3.439
ливаде	9.019
пашњаци	1.154
шљива	802 (са 107.811 стабала)
јабука	170 (са 15.080 стабала)
грожђе	66 (са 79 чокота)

Од производа сточарске производње заступљени су месо, млеко, јаја вуна, мед.

Нема организованог сакупљања, паковања, прераде и продаје пољопривредних производа.

1.1.13. Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника

На подручју Општине Мајданпек не постоји организована тржишна производња кроз земљорадничке задруге. Задруге које су биле активне су угашене или у стечају.

Евидентирано су 5 удружења пољопривредних произвођача.

Трендови последњих година указују да је оснивање, активан рад и развој организација произвођача и прерађивача неопходно у сврху прилагођавања и веће конкурентности пољопривредних произвођача.

Током 2016.године је регистровано Удружење „АГРАР-ПОРЕЧ“ Клокочевац. Ово удружење је већ у првој години рада било корисник подстицаја у оквиру мер из Програма подршке пољопривредној производњи и руралном развоју општине Мајданпек. одобрена средства су 2016.године искоришћена за успостављање и вођење матичне евиденције, односно регистра домаћих животиња, а 2017.године за трошкове организовања првог сајма пољопривреде . Планови су да се

манifestација овог типа организује два пута годишње – у пролеће и јесен. Напред поменуто удружење је у 2017.години регистровано и као *Основна одгајивачка организација* која спроводи одгајивачке програме за говедарство, овчарство а у 2018.години проширује и одгајивачким програмима за свињарство и козарство.

Пчеларско друштво „ПОРЕЧ“ Доњи Милановац већ другу годину активно ради на заштити географског порекла меда („ЂЕРДАПСКИ МЕД“). Поступак је започет 2015.године и тада је подржан кроз меру 304 (304.2 - Подршка за заштиту географског порекла производа). У 2017.години ПД „ПОРЕЧ“ је било корисник подршке из ове мере. Средства су одобрена за спровођење даљих активности на контроли квалитета и посебних својстава меда који ће се производити са ознаком географског порекла.

Током 2017.године је регистровано ново удружење - Удружење привредних рибара Доњег Подунавља“ Доњи Милановац, које је било и корисник подстицаја. Средства су одобрена за оперативне трошкове рада удружења.

Имајући у виду улогу и значај оваквих организација за унапређење пољопривредне производње, а посебно у делу модернизације и едукације пољопривредних произвођача, могућности заједничког наступа и пласмана пољопривредних производа, Општина Мајданпек је у овогодишње мере Програма уврстила и меру **102 Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде.**

1.1.14. Трансфер знања и информација

Просечног пољопривредног произвођача у Општини карактерише недовољна стручност, као резултат недостатка квалитетне стручне подршке, готово апсолутно неискуство у методима оптималног управљања и планирања у пољопривредној производњи, приступу тржишту репроматеријала и пољопривредних производа, те је због тога неспреман да организује савремену тржишно оријентисану, конкурентну и профитабилну производњу.

Организована тржишна производња и задругарство готово да и не постоје у Општини. На подручју општине не постоји ниједан значајнији прерађивачки капацитет. Укупна производња пољопривредних производа покрива потребе локалног становништва (посебно за месом и млеком) али нема значајнијих вишкова који би се пласирали на тржиште. Такође, постојећа удружења пољопривредних произвођача нису довољно активна и организована, и потребно је кроз стручну и саветодавну помоћ унапредити њихов рад.

Табеларни приказ планираних мера и финансијских средстава

Табела 1. Мере директних плаћања

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за меру (укупан износ по мери у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1.	Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање)	100.1.1	1.000.000,00	-	75	2.000,00	-
	УКУПНО		1.000.000,00				

Табела 2. Мере кредитне подршке

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за меру (укупан износ по мери у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1.	-	-	-	-	-	-	-
	УКУПНО		-				

Табела 3. Мере руралног развоја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за меру (укупан износ по мери у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1.	Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава	101	13.000.000,00		30 - 65	50.000,00-300.000,00	-
2.	Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде	102	800.000,00	-	80-100	250.000,00	-
3.	Инвестиције за унапређење и развој руралне инфраструктуре	301	7.000.000,00	-	100	7.000.000,00	
	УКУПНО		20.800.000,00				

Табела 4. Посебни подстицаји

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за меру (укупан износ по мери у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1.	Подстицаји за спровођење одгајивачких програма, ради остваривања одгајивачких циљева у сточарству	401	1.200.000,00	-	100	1.200.000,00	-
	УКУПНО		1.200.000,00				

Табела 5 Мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, мера кредитне подршке и у оквиру мера руралног развоја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за меру (укупан износ по мери у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1.	-	-	-	-	-	-	-
	УКУПНО		-				

Табела 6. Табеларни приказ планираних финансијских средстава

Буџет	Вредност у РСД
Укупан износ средстава из буџета АП/ЈЛС планираних за реализацију Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја (без пренетих обавеза)	23.000.000,00
Планирана средства за директна плаћања	1.000.000,00
Планирана средства за кредитну подршку	-
Планирана средства за подстицаје мерама руралног развоја	20.800.000,00
Планирана средства за посебне подстицаје	1.200.000,00
Планирана средства за мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, кредитне подршке и у оквиру мера руралног развоја	-
Пренете обавезе	-

Циљна група и значај промене која се очекује за кориснике након примене Програма

Крајњи корисници планираних мера су активна регистрована пољопривредна газдинства – физичка лица са територије Општине Мајданпек уписани у Регистру пољопривредних газдинстава у складу са Законом о пољопривреди и руралном развоју, као и постојеће и новоосноване организације пољопривредних произвођача и прерађивача.

Додатним критеријумима селекције предност у стицању права на подстицај имају жене као носиоци пољопривредних газдинстава, незапослена лица, као и носиоци старости до 40 година.

Корисник неких од мера је сама Општина, имајући у виду њене ингеренције и проблеме које би реализацијом мера било могуће решити, а тичу се руралних подручја (квалитета живота становништва и услова за обављање пољопривредне делатности).

Очекује се да се реализацијом мера Програма повећа конкурентност пољопривредних газдинстава, улагањем у унапређење и развој пољопривредне производње, као и услуга које посредно или непосредно утичу на пољопривредну производњу.

Активности Општине ће бити усмерене у сврху:

- институционалне подршке локалне самоуправе равномерном развоју сеоских средина
- обезбеђивања принципа одрживости у коришћењу постојећих природних ресурса
- промовисања и заштити локалних производа

повећања нивоа знања и вештина пољопривредних произвођача

Информисање корисника о могућностима које пружа Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја

Информације о мерама које су дефинисане Програмом потенцијалним корисницима подстицаја ће бити доступне путем средстава јавног информисања, на званичној интернет страници Општине, путем друштвених мрежа (Facebook профил Општине).

Такође све потребне правовремене информације ће пружати Фондација за локални економски развој општине Мајданпек (ФЛЕР) као и Месне канцеларије у насељима, које већ остварују комуникацију са пољопривредницима и носиоцима пољопривредних газдинстава везано за активности Општине и ресорног Министарства за област пољопривреде.

Мониторинг и евалуација

Праћење реализације Програма је континуиран процес, који започиње даном доношења Одлуке о усвајању Програма и објављивања у „Службеном листу општине Мајданпек“.

Контролу реализације Програма спроводe надлежне службе Општинске управе Мајданпек.

О спровођењу мера Програма ће јавност бити извештавана путем јавних медија и обавештења на званичној интернет презентацији Општине.

Средњерочно праћење спровођења Програма ће омогућити уочавање проблема и недостатака у реализацији мера и указати на потребе евентуалних измена и корекција.

Завршно извештавање односи се на утврђивање конкретних резултата и процену конкретног учинка програма. Преглед остварења задатих циљева и ефеката на стање у пољопривредној производњи

и становништво у руралним подручјима. На тај начин ће бити могуће уочити настале промене, проценити одрживост тих промена и планирати мере и подстицаје за у будуће.

II ОПИС ПЛАНИРАНИХ МЕРА

2. Опис мера

2.1. Назив мере: Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање)

Шифра мере: 100.1.1

2.1.1. Образложење

У складу са Законом о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју (Сл. гласник РС 10/2013, 142/2014, 103/2015 и 101/2016), АП и ЈЛС могу да утврђују мере које се односе на директна плаћања за регресе за репродуктивни материјал и то за вештачко осемењавање.

Ова мера је у складу са националном Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014.– 2024. и Стратегијом локалног економског развоја општине Мајданпек 2010 – 2014 (Општи циљ 1: Развој пољопривреде; Посебан циљ 1.1 Боља организација и унапређење пољопривредне производње; Програм 1.1.4 Развој сточарства / Унапређење расног састава говеда и оваца)

Сточни фонд Општине Мајданпек, према званичним подацима Пописа, чини 3.066 говеда (2.152 крава).

Сточарска производња показује благе знаке опоравка. Према подацима о реализацији **Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Мајданпек за 2017-годину** (Мера 101. – Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава) евидентан је пораст захтева за стицање права на подстицаје за инвестиције која се односе на сектор млека и меса. Пољопривредна газдинстава су у претходној години имала, за ово подручје, значајна улагања у модернизацију и унапређење производних капацитета (набавка опреме имеханизације), увећање броја грла стоке набавком грла доказаног квалитета.

На подручју Општине преовлађује гајење домаћег шареног говечета и примитивних раса и мелеза. У порасту је број пољопривредних газдинстава која гаје или су заинтересована за гајење црвено белог говечета сименталске расе. Унапређење сточарства у делу унапређења расног састава говеда на територији Општине Мајданпек врши се за регистрована пољопривредна газдинства. Сходно томе је у 2017.-тој години регистрована Основна одгајивачка организација – Удружење „Аграр Пореч“ Клокочевац за подручје општине која спроводи свој одгајивачки перограм у говедарству са циљем унапређења расног састава и подршке сточарској производњи.

Мера директних плаћања која се односи на регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање) је била примењивана и током претходне три године. Резултати примене мере су:

Укупан број поднетих захтева	Укупан број грла стоке за које су захтеви поднети	Укупна инвестиција (РСД)	Укупан износ исплаћеног регреса (РСД)	Учешће ЈЛС (%)
2015.				
213	487	763.331,12	569.015,14	74,54
2016.				
207	504	996.786,00	740.989,50	74,34
2017.				
200	503	1.048.100,00	780.085,00	74,43

2.1.2. Циљеви мере

Применом мере остварује се подршка локалне самоуправе пољопривредним газдинствима у циљу повећања сточног фонда у говедарству на територији Општине Мајданпек уз истовремено очување и унапређење расног састава.

Самим тим стварају се услови и за обезбеђење принципа одрживости у управљању и коришћењу постојећих природних ресурса.

2.1.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду

Ова мера је комплементарна са мерама **Националног програма за пољопривреду за период 2018-2020.године** (НПП, „Сл-гласник РС“ број 120/17 од 30.12.2017.године) и у складу са чланом 13. став 1 **Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју** („Сл.гласник РС“ бројеви 10/2013, 142/2014, 103/2015 и 101/2016), којим је прописано да јединице локалне

самоуправе могу да утврђују мере подршке за спровођење пољопривредне политике за подручје своје територије, осим директних плаћања а која се не односе на регресе за репродуктивни материјал и то само за вештачко осемењавање.

Административном процедуром за спровођење мере биће прописано да подносилац захтева не сме користити подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја.

2.1.4. Крајњи корисници

Крајњи корисници су физичка лица (укључујући предузетнике) регистрована у Регистру пољопривредних газдинстава у складу са Законом о пољопривреди и руралном развоју.

2.1.5. Економска одрживост

За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.1.6. Општи критеријуми за кориснике

Општи критеријуми за кориснике по овој мери:

- корисник са пребивалиштем на територији Општине Мајданпек
- да је уписан у Регистар пољопривредних газдинстава у складу са Правилником о начину и условима уписа и вођења регистра пољопривредних газдинстава,

2.1.7. Специфични критеријуми

За реализацију ове мере корисник је у обавези да испуни само опште критеријуме.

2.1.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
100.1.1	Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање)

2.1.9. Критеријуми селекције

Критеријуми селекције се не примењују при реализацији ове мере, већ се средства одобравају по редоследу пријема потпуних захтева до утрошка средстава.

2.1.10. Интензитет помоћи

Износ подстицаја по кориснику је до 75% од економске вредности осемењавања, а максимално 2.000,00 динара по приплодном грлу у периоду од 01.11.2017. до 31.10. 2018.године.

2.1.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Укупан број поднетих захтева
2.	Укупан број подржаних пројеката
3.	Број подржаних младих пољопривредних произвођача

2.1.12. Административна процедура

Реализација регресирања за репродуктивни материјал се спроводи након објављеног јавног позива за подношење захтева за остваривање регреса за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање) а на основу утврђених критеријума.

Потребна документација

- Захтев за остваривање регреса за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање);
- фотокопија личне карте или прочитана чипована лична карта носиоца регистрованог пољопривредног газдинства;
- потврда о активном статусу пољопривредног газдинства у Регистру пољопривредних газдинстава за текућу годину (копија);
- доказ о отвореном наменском текућем рачуну регистрованог породичног пољопривредног газдинства (уговор о отварању рачуна, потврда банке или копија картице);
- картон за вештачко осемењавање крава издат у периоду од 01.11.2017.године до 31.10.2018.године (копија);
- извод из Регистра пољопривредних газдинстава о сточном фонду (говеда) (копија);
- пасош за осемењено грло (копија);
- потписана изјава да не постоји захтев за исто улагање у другим јавним фондовима;
- доказ о уплати општинске административне таксе.

Прописани образац захтева се добија у Фондацији за локални економски развој општине Мајданпек (канцеларије у Мајданпеку и Доњем Милановицу), Месним канцеларијама, Одељењу за привреду, јавне делатности и заједничке послове Општинске управе Мајданпек или у електронској форми на www.majdanpek.rs

Захтеви за регрес за вештачко осемењавање говеда, пољопривредна газдинства подносе се Фондацији за локални економски развој општине Мајданпек.

Средства се одобравају корисницима који испуњавају услове, редом на основу поднетих комплетних захтева до утроска расположивих средстава а најкасније до 31.10.2018.године.

2.2. Назив мере: Инвестиције у физичка средства пољопривредних газдинстава

Шифра мере: 101

2.2.1. Образложење

Пољопривредни сектор на територији општине Мајданпек има сва обележја карактеристична за недовољно развијена и пасивна подручја.

Битне особености пољопривредне производње у општини Мајданпек данас су:

- уситњеност поседа,
- неповољна старосна структура (старење села),
- недовољна техничка и технолошка опремљеност газдинстава,
- ниска продуктивност,
- недостатак количина пољопривредних производа одговарајућег квалитета,
- изостанак континуиране едукације,
- изостанак примене савремених технологија производње и нових сортимената/култура.

Пољопривредна газдинства, због неповољног економског и социјалног стања, нису у могућности да сама обезбеде довољно средстава за унапређење и модернизацију производње.

Треба нагласити да је на развијеност пољопривреде у општини Мајданпек утицала индустријализација и изградња рудника бакра, тј. становништво је било упућено на радно ангажовање у индустријским капацитетима, уместо у организованој пољопривредној производњи.

Примарном пољопривредном производњом (примарна производња биљних култура и примарна сточарска производња) доминирају газдинства са ниским интензитетом производње. Последњих година одређен број газдинстава која су мањим улагањима показала да желе да унапреде и побољшају квалитет својих производа, специјализују се у производњи и преради млека, меса, меда, као и да побољшају продуктивност и конзистентност у производњи.

Територија Општине Мајданпек се одликује не тако добрим природним предиспозицијама за развој говедарства, посебно млечног говедарства, на целој територији. За развој овчарства и козарства постоје сви предуслови.

Модернизацијом постојећих објеката, повећање расног сточног фонда, куповином модерне опреме и савремене механизације, могуће је на пољопривредним газдинствима побољшати економске аспекте деловања и знатно боље испуњавати захтеве одржавања природних ресурса, заштите и добробити животиња и безбедности хране.

Сходно напред наведеном Општина Мајданпек се одлучила на озбиљнији приступ у решавању ових проблема а у циљу успостављања система субвенција и подстицаја тј. уређене институционалне подршке којом ће се створити услови за успостављање базе на својој територији за будуће комерцијалне произвођаче са респектабилним производним потенцијалима.

Ова мера је у складу са националном Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014.– 2024. и Стратегијом локалног економског развоја општине Мајданпек 2010 – 2014 (Општи циљ 1: Развој пољопривреде; Посебан циљ 1.1 Боља организација и унапређење пољопривредне производње;

Програм 1.1.4 Развој сточарства / Унапређење расног састава говеда и оваца и Програм 1.1.5 Развој пчеларства/ Повећање производње и пласмана меда).

Инвестиција у оквиру ове Мере је у складу са Стратегијом локалног економског развоја општине Мајданпек 2010 – 2014 (Општи циљ 1: Развој пољопривреде; 1.1 Посебан циљ Боља организација и унапређење пољопривредне производње; Програм 1.1.2 Успостављање система квалитета у пољопривредној производњи).

Сектор - Млеко

Најзначајнија грана сточарске производње је млекарство. Међутим, сви параметри производње су испод просека на нивоу државе. Постоји мали број газдинстава са више од 5 музних крава. У већини случајева, пољопривредна домаћинства имају 1-3 музних крава. Заступљени су традиционални системи узгоја Већина газдинстава нема сталних тржишних вишкова млека али постоје појединачни примери код којих постоји потреба за продајом произведеног млека. Произведене количине су у највећој мери за сопствене потребе. Нема организованог откупа млека. Део произведених количина млека се прерађује у сир који се пласира на локално тржиште.

Постојећи објекти су стари и нису грађени према технолошким нормама и важећим стандардима. Домаћинства која су се определила за специјализацију у оквиру овог сектора суочавају се са ограничењима у производњи превасходно у смислу производних капацитета, а затим и техничко-технолошкој опремљености.

Сточарску производњу последњих година карактерише благи пораст и тренд раста узгоја оваца и коза, као и прерада млека.

Сектор - Месо

Сектор производње меса карактерише релативно мали број мешовитих фарми које производе млеко и месо.

У посматраној регији нема великих газдинстава специјализованих за говедарство, свињарство, овчарство и козарство, у смислу производње меса. Број газдинстава који се тиме баве је симболичан. Доминира традиционални систем узгоја

Стандардни тов говеда (400–600 кг) није заступљен. Евидентиран је релативно мали број пољопривредних газдинстава која се баве товом јунади. У већини случајева, пољопривредна газдинства продају телад масе 150–200 кг. Највећи број грла продаје се на локалном тржишту или добављачима ради даљег това на газдинствима у другим деловима Србије.

Величина стада и број газдинстава¹²

	Величина стада	Број газдинстава	%
говеда	1-2 грла	592	56,76
	3-9 грла	433	41,51
овце	1-2 грла	121	13,24
	3-9 грла	579	63,35
	10-19 грла	180	19,69
свиње	1-2 грла	855	49,30
	3-9 грла	780	44,98
	10-19 грла	89	5,14
	20-49 грла	10	0,58

Има интересовања од стране носилаца пољопривредних газдинстава за формирање стада до 30 грла ситне стоке (оваца, коза).

Број савремених газдинстава (говедарских, овчарских, козарских) оријентисаних ка производњи за тржиште је симболичан. Та газдинства не примењују добру технологију производње и не остварују добре резултате. Такође, она имају релативно мале производне капацитете.

Укупан број грла стоке и стоке на испаша¹³

	Укупан број	На испаша
говеда	3.066	770
овце	6.527	1.846
козе	1.151	443

¹² Извор: Попис пољопривреде 2011, РСЗ

¹³ Извор: Попис пољопривреде 2011, РСЗ

Интервенције у оквиру ове мере ће бити усмерене на подршку сектору како би се задовољили национални прописи и како би се приближили стандардима ЕУ у области добробити животиња и животне средине.

Сектор- Воће, грожђе, поврће (укључујући печурке) и цвеће

Структуру примарне биљне производње карактерише велика хетерогеност, производња махом за сопствене потребе и мањим делом за тржиште, што је последица уситњености сеоског поседа, недовољне едукације и недовољне примене савремене технологије производње.

Воћњаци заузимају 3,10% (328 ха) од укупно коришћеног пољопривредног земљишта Општине. У највећем броју су то екстензивни вишегодишњи засади. Малобројни су интензивни засади. Структура сортимента, неадекватан садни материјал, недостатак специјализоване механизације, неадекватна примена агротехничких мера и недовољна површина додатно утичу на обим и квалитет производње.

Све већи део површина је под поврћем које се узгаја како на отвореном тако и у заштићеном простору (пластеници). Ова производња је намењена потрошњи у свежег стању у домаћинствима. Квалитет израде конструкције и опреме у пластеницима је додатан фактор утицаја на обим производње, који тренутно није задовољавајући имајући у виду да у сортименту преовлађује узгој кромпира, лука, пасуља.

На територији Општине постоје малобројна газдинстава која се баве повртарском, производњом украсног биља и расада, и то пре свега у заштићеном простору. То су углавном уско специјализована газдинства која су релативно добро организована по питању набавке инпута производње и пласмана производа.

Интервенције у оквиру ове мере ће бити усмерене на подршку сектору за инвестициона улагања у опрему и механизацију, што ће уз редовну примену савремене агротехнике створити боље могућности за квалитетне и стабилне приносе.

Сектор- Остали усеви (житарице, индустријско, ароматично и зачинско биље и др)

У структури примарне биљне производње највише је заступљена ратарска производња, која се обавља на највећем делу укупно коришћеног пољопривредног земљишта Општине (житарице на 55,07%, крмно биље на 35,39%)¹⁴. Узгајају се кукуруз, стрна жита (пшеница, јечам, овас, раж) и крмно биље (детелина, луцерка). Приноси су мањи али су површине под житима остале релативно константне. Ова производња је намењена потрошњи у домаћинствима (за сопствене потребе и за исхрану грла стоке).

Интервенције у оквиру ове мере ће бити усмерене на подршку инвестиционим улагањима у опрему и механизацију, што ће створити боље могућности за унапређење и модернизовање ратарске производње.

Сектор- Пчеларство

Систем гајења је релативно екстензиван, са малим бројем кошница по домаћинству. Просечан принос меда по кошници је такође веома мали и креће се око 15-20 кг по кошници годишње. Има и већих произвођача са више од 50 кошница. Последњих година присутан је тренд раста броја кошница на територији Општине што је условљено релативно мањим почетним улагањем за бављење пчеларством. Главни проблеми у пчеларству у овој регији јесу нестандардизован квалитет меда, мањак знања и непостојање великих купаца. Набавка нових пчелињих друштава и опремање газдинстава потребном опремом/модернизовање производње, квалитет и кванитет су позитивни ефекти ове мере.

Сектор: Аквакултура

Ова грана производње има мало учешће у вредности пољопривреде производње како Републике Србије тако и саме Општине Мајданпек. Међутим њен значај на светском нивоу огroman и неопходно је радити на њеном развоју у циљу обезбеђења довољних количина рибе за исхрану становништва и извоз, јер је потенцијал за њену производњу у воденим токовима лимитиран.

Аквакултура на територији општине Мајданпек се обавља у малобројним пастрмским рибањацима. Потенцијал повећања производње пастрмки је ограничен ресурсима чистих водених токова.

Како река Дунав кроз територију нове општине Мајданпек протиче у дужини од 54 km, то даје добар основ за развој риболова који поред изворног доприноса, може имати значајну улогу и у повећању туристичке понуде.

¹⁴ Извор: Попис пољопривреде 2011, РСЗ

2.2.2. Циљеви мере

Општи циљеви:

Општи циљеви примене мере су

- Повећање производње, побољшање продуктивности и квалитета производа, смањење трошкова производње;
- Раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта;
- Стабилност дохотка пољопривредних газдинстава;
- Одрживо управљања ресурсима и заштите животне средине;
- Усклађивање са правилима Уније, њеним стандардима (у области добробити и здравља животиња, хигијене и заштите животне средине), политикама и праксама.

Специфични циљеви мере

Сектор: Млеко

- Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње млека путем циљаних инвестиција на малим и средњим газдинствима;
- Повећање квалитета млека, усвајање добре пољопривредне праксе, као и прилагођавање производа захтевима савременог тржишта;
- Достицање стандарда у области добробити и здравља животиња, хигијене и заштите животне средине;

Сектор: Месо

- Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње меса на малим и средњим газдинствима (говеда, овце и крмаче/прасад);
- Унапређење квалитета говеђег меса (систем крава-теле), коза, оваца и прасади у складу са националним ветеринским стандардима;
- Достицање стандарда

Сектор- Воће, грожђе, поврће (укључујући печурке) и цвеће

- Повећање површина у заштићеном и полузаштићеном простору;
- Унапређење стања специјализоване механизације на газдинству;
- Повећање површина на којима се примењују агротехничке мере;

Сектор- Остали усеви (житарице, индустријско, ароматично и зачинско биље и др)

- Унапређење стања механизације на газдинствима;
- Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости примарне биљне производње на малим газдинствима;

Сектор: Пчеларство

- Повећање производње пчеларских производа;
- Повећање прихода у домаћинствима која се баве пчеларском производњом;
- Повећање степена запослености у сектору.
- Достицање стандарда у области заштите животне средине;

Сектор: Аквакултура

- Повећање производње у аквакултуру;
- Повећање површина под аквакултуром;
- Повећање прихода у домаћинствима која се баве риболовом и аквакултуром;
- Повећање степена запослености у сектору.

2.2.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду

Није применљиво обзиром да није усвојен **Национални програма за рурални развој Републике Србије** (НППР).

2.2.4. Крајњи корисници

- регистрована пољопривредна газдинства – физичка лица (укључујући предузетнике) и
- правна лица, регистрована у Националном регистру пољопривредних газдинстава у складу са Законом о пољопривреди и руралном развоју.

2.2.5. Економска одрживост

За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.2.6. Општи критеријуми за кориснике

Општи критеријуми за кориснике по овој мери:

- корисник са пребивалиштем на територији Општине Мајданпек;
- да је уписан у Регистар пољопривредних газдинстава у складу са Правилником о начину и условима уписа и вођења регистра пољопривредних газдинстава
- за инвестицију за коју подноси захтев, не сме користити подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја, осим подстицаја у складу са посебним прописом којим се уређује кредитна подршка регистрованим пољопривредним газдинствима;
- нема евидентираних доспелих неизмирених дуговања према јединици локалне самоуправе, по основу раније остварених подстицаја, субвенција;
- у случају када корисник није власник катастарских парцела и објекта који су предмет инвестиције за коју се подноси захтев, неопходно је да на њима има право закупа, односно коришћења на основу уговора закљученог са закуподавцем физичким лицем или министарством надлежним за послове пољопривреде на период закупа, односно коришћења од најмање пет година почев од календарске године за коју се подноси захтев за коришћење подстицаја;
- корисник мора да је измирио доспеле јавне дажбине;
- наменски користи и не отуђи нити да другом лицу на коришћење инвестицију која је предмет захтева у периоду од **пет година** од дана набавке;
- уколико је корисник правно лице или предузетник, мора бити у активном статусу и уписан у регистар привредних субјеката

2.2.7. Специфични критеријуми

НАЗИВ СЕКТОРА	НАЗИВ ИНВЕСТИЦИЈЕ	НЕОПХОДНИ УСЛОВИ КОЈЕ МОРА ДА ИСПУНИ ПОТЕНЦИЈАЛНИ КОРИСНИК
СЕКТОР МЛЕКО	Набавка квалитетних приплодних грла млечних раса: говеда, оваца и коза	<ul style="list-style-type: none"> • пољопривредна газдинства која, на крају инвестиције поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ 3-100 квалитетних приплодних грла говеда млечних раса, 10-300 приплодних грла оваца и коза. • пољопривредна газдинства која у свом власништву или у закупу поседују минимум 0,5 ха обрадиве површине по грлу говеда, • пољопривредна газдинства која у свом власништву или у закупу поседују минимум 0,15 ха обрадиве површине по грлу овце • пољопривредна газдинства која у свом власништву или у закупу поседују минимум 0,10 ха обрадиве површине по грлу козе

	<p>Опрема за мужу, хлађење и чување млека на фарми, укључујући све елементе, материјале и инсталације</p> <p>Машине и опрема за руковање и транспорт чврстог, полутечног и течног стајњака (транспортери за стајњак; уређаји за мешање полутечног и течног стајњака; пумпе за пражњење резервоара; сепаратори за полутечни и течни стајњак; машине за пуњење течног стајњака; специјализоване приколице за транспорт чврстог стајњака, укључујући и пратећу опрему за полутечни и течни стајњак)</p> <p>Машине и опрема за припрему сточне хране, за храњење и напајање животиња (млинови и блендери/мешалице за припрему сточне хране; опрема и дозатори за концентровану сточну храну; екстрактори; транспортери; микс приколице и дозатори за кабасту сточну храну; хранилице; појилице; балери; омотачи бала и комбајни за сточну храну; косилице; превртачи сена)</p> <p>Опрема за фиксне ограде и електричне ограде за пашњаке/ливаде</p> <p>Машине за примарну обраду земљишта</p> <p>Машине за допунску обраду земљишта</p> <p>Машине за ђубрење земљишта</p> <p>Машине за сетву</p> <p>Машине за заштиту биља</p> <p>Машине за убирање односно скидање усева</p> <p>Машине за транспорт</p> <p>Машине и опрема за наводњавање усева</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пољопривредна газдинства која поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ 1 - 19 млечних крава, • пољопривредна газдинства која у свом власништву или у закупу поседују минимум 0,5 ха обрадиве површине по грлу млечних крава, • пољопривредна газдинства која поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ 1- 15 приплодних грла оваца, • пољопривредна газдинства која у свом власништву или у закупу поседују минимум 0,15 ха обрадиве површине по грлу овце • пољопривредна газдинства која поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ 1- 10 приплодних грла коза, • пољопривредна газдинства која у свом власништву или у закупу поседују минимум 0,10 ха обрадиве површине по грлу козе • пољопривредна газдинства која поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ 1 - 5 приплодних грла свиња, • пољопривредна газдинства која у свом власништву или у закупу поседују минимум 0,10 ха обрадиве површине по грлу свиње
<p>СЕКТОР МЕСО</p>	<p>Набавку квалитетних приплодних грла говеда, оваца, коза и свиња које се користе за производњу меса</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пољопривредна газдинства која на крају инвестиције у свом власништву, односно у власништву члана РПГ поседују: 3-100 грла квалитетних приплодних говеда товних раса, или 10-300 квалитетних приплодних грла оваца/коза, или 5-100 грла квалитетних приплодних крмача • пољопривредна газдинства која у свом власништву или у закупу поседују минимум 0,5 ха обрадиве површине по грлу говеда, • пољопривредна газдинства која у свом власништву или у закупу поседују минимум 0,15 ха обрадиве површине по грлу овце, • пољопривредна газдинства која у

		<p>свом власништву или у закупу поседују минимум 0,10 ха обрадиве површине по грлу козе,</p> <ul style="list-style-type: none"> пољопривредна газдинства која у свом власништву или у закупу поседују минимум 0,10 ха обрадиве површине по грлу свиње
	<p>Машине и опрема за руковање и транспорт чврстог, полутечног и течног стајњака (транспортери за стајњак; уређаји за мешање полутечног и течног стајњака; пумпе за пражњење резервоара; сепаратори за полутечни и течни стајњак; машине за пуњење течног стајњака; специјализована опрема за транспорт чврстог стајњака, полутечног и течног стајњака, резервоари за течни стајњак, специјализоване приколице за транспорт чврстог/полутечног/течног стајњака, са одговарајућом опремом), укључујући и пратећу опрему за полутечни и течни стајњак)</p>	<ul style="list-style-type: none"> пољопривредна газдинства која у Регистру објеката (у складу са Правилником о регистрацији, односно одобравању објеката за узгој, држање и промет животиња-Службени гласник РС, 36-2017) имају регистроване објекте са капацитетима за тов/узгој: мање од 20 јунади и/или мање од 150 грла приплодних оваца/коза и/или мање од 30 приплодних крмача и/или мање од 100 товљеника свиња у турнусу и/или од 1.000-3.999 бројлера у турнусу. пољопривредна газдинства која у свом власништву или у закупу поседују минимум 0,5 ха обрадиве површине по грлу говеда, пољопривредна газдинства која у свом власништву или у закупу поседују минимум 0,15 ха обрадиве површине по грлу овце, пољопривредна газдинства која у свом власништву или у закупу поседују минимум 0,10 ха обрадиве површине по грлу козе, пољопривредна газдинства која у свом власништву или у закупу поседују минимум 0,10 ха обрадиве површине по грлу свиње.
	<p>Изградња/реконструкција као и опремање објеката за гајење крмача и производњу прасади за тов</p>	
	<p>Машине и опрема за складиштење и припрему сточне хране, за храњење и појење животиња (млинови и блендери/мешалице за припрему сточне хране; опрема и дозатори за концентровану сточну храну; екстрактори; транспортери; микс приколице и дозатори за кабасту сточну храну; хранилице; појилице; балери; омотачи бала и комбајни за сточну храну; превртачи сена, итд.)</p>	
	<p>Сточне ваге, рампе за утовар и истовар и торони за усмеравање и обуздавање животиња</p>	
	<p>Опрема за фиксне ограде и електричне ограде за пашњаке/ливаде</p>	
	<p>Машине за примарну обраду земљишта</p>	
	<p>Машине за допунску обраду земљишта</p>	
	<p>Машине за ђубрење земљишта</p>	
	<p>Машине за сетву</p>	
	<p>Машине за заштиту биља</p>	
	<p>Машине за убирање односно скидање усева</p>	
	<p>Машине за транспорт</p>	
	<p>Машине и опрема за наводњавање усева</p>	
<p>СЕКТОР ВОЋЕ, ГРОЖЂЕ, ПОВРЋЕ (укључујући печурке) и цвеће</p>	<p>Подизање и опремање пластеника за производњу поврћа, воћа, цвећа и расадничку производњу</p>	<ul style="list-style-type: none"> пољопривредна газдинства која имају мање од 2 ха јагодичастиг воћа и хмеља; мање од 5 ха другог воћа; 0,1 – 50 ха цвећа; 0,2 – 100 ха винове лозе. пољопривредна газдинства са капацитетом мањим од 0,5 ха
	<p>Подизање/набавка жичаних ограда око вишегодишњих засада</p>	
	<p>Набавка опреме и уређаја за додатно осветљење и засењивање биљака при</p>	

	производњи у заштићеном простору	пластеника или мањим од 3 ха производње поврћа на отвореном простору у моменту подношења захтева за коришћење подстицаја.
	Набавка опреме и уређаја за припрему земљишта и супстрата за гајење биљака при производњи у заштићеном простору	
	Набавка опреме и уређаја за заштиту биља и стерилизацију земљишта и супстрата при производњи у заштићеном простору	
	Набавка бокс палета за транспорт и складиштење производа	
	Набавка опреме-линија за чишћење и прање производа	
	Набавка опреме-линија за бербу, сортирање и калибрирање производа	
	Набавка опреме-линија за паковање и обележавање производа	
	Набавка опреме за резивање, дробљење, сечење и уклањање остатака након резидбе воћних врста	
	Опрема за вентилацију и опрема за принудну вентилацију	
	Опрема/механизација за заштиту од мраза	
	Машине за примарну обраду земљишта	
	Машине за допунску обраду земљишта	
	Машине за ђубрење земљишта	
	Машине за сетву	
	Машине за садњу	
	Машине за заштиту биља	
	Машине за убирање односно скидање усева	
	Машине за транспорт	
	Машине, уређаји и опрема за наводњавање усева	
СЕКТОР ОСТАЛИ УСЕВИ (житарице, индустријско, ароматично и зачинско биље и др)	Машине за примарну обраду земљишта	<ul style="list-style-type: none"> пољопривредна газдинства која имају мање од 50 ха земљишта под осталим усевима.
	Машине за допунску обраду земљишта	
	Машине за ђубрење земљишта	
	Машине за сетву	
	Машине за садњу	
	Машине за заштиту биља	
	Машине за убирање односно скидање усева	
	Машине за транспорт	
СЕКТОР ПЧЕЛАРСТВО	Набавка нових пчелињих друштава	<ul style="list-style-type: none"> пољопривредна газдинства која имају 5- 500 кошница
	Набавка опреме за пчеларство	
СЕКТОР АКВАКУЛТУРА	Набавка нове опреме за рибњаке	<ul style="list-style-type: none"> поседовање минимум 100 ком конзумне рибе поседовање годишње дозволе за привредни риболов

2.2.8. Листа инвестиција у оквиру мере**2.2.8.1 По Јавном конкурс у за инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава**

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
101.1.1	Набавка квалитетних приплодних грла млечних раса: говеда, оваца и коза
101.1.3	Опрема за мужу, хлађење и чување млека на фарми, укључујући све елементе, материјале и инсталације
101.1.4	Машине и опрема за руковање и транспорт чврстог, полутечног и течног стајњака (транспортери за стајњак; уређаји за мешање полутечног и течног стајњака; пумпе за пражњење резервоара; сепаратори за полутечни и течни стајњак; машине за пуњење течног стајњака; специјализоване приколице за транспорт чврстог стајњака, укључујући и пратећу опрему за полутечни и течни стајњак)
101.1.5	Машине и опрема за припрему сточне хране, за храњење и напајање животиња (млинови и блендери/мешалице за припрему сточне хране; опрема и дозатори за концентровану сточну храну; екстрактори; транспортери; микс приколице и дозатори за кабасту сточну храну; хранилице; појилице; балери; омотачи бала и комбајни за сточну храну; косилице; превртачи сена)
101.1.8	Опрема за фиксне ограде и електричне ограде за пашњаке/ливаде
101.1.9	Машине за примарну обраду земљишта
101.1.10	Машине за допунску обраду земљишта
101.1.11	Машине за ђубрење земљишта
101.1.12	Машине за сетву
101.1.13	Машине за заштиту биља
101.1.14	Машине за убирање односно скидање усева
101.1.15	Машине за транспорт
101.1.17	Машине и опрема за наводњавање усева
101.2.1	Набавку квалитетних приплодних грла говеда, оваца, коза и свиња које се користе за производњу меса
101.2.3	Машине и опрема за руковање и транспорт чврстог, полутечног и течног стајњака (транспортери за стајњак; уређаји за мешање полутечног и течног стајњака; пумпе за пражњење резервоара; сепаратори за полутечни и течни стајњак; машине за пуњење течног стајњака; специјализована опрема за транспорт чврстог стајњака, полутечног и течног стајњака, резервоари за течни стајњак, специјализоване приколице за транспорт чврстог/полутечног/течног стајњака, са одговарајућом опремом), укључујући и пратећу опрему за полутечни и течни стајњак)
101.2.4	Изградња/реконструкција као и опремање објеката за гајење крмача и производњу прасади за тов
101.2.5	Машине и опрема за складиштење и припрему сточне хране, за храњење и појење животиња (млинови и блендери/мешалице за припрему сточне хране; опрема и дозатори за концентровану сточну храну; екстрактори; транспортери; микс приколице и дозатори за кабасту сточну храну; хранилице; појилице; балери; омотачи бала и комбајни за сточну храну; превртачи сена, итд.)
101.2.6	Сточне ваге, рампе за утовар и истовар и торови за усмеравање и обуздавање животиња
101.2.9	Опрема за фиксне ограде и електричне ограде за пашњаке/ливаде
101.2.10	Машине за примарну обраду земљишта
101.2.11	Машине за допунску обраду земљишта
101.2.12	Машине за ђубрење земљишта
101.2.13	Машине за сетву
101.2.14	Машине за заштиту биља
101.2.15	Машине за убирање односно скидање усева
101.2.16	Машине за транспорт
101.2.18	Машине и опрема за наводњавање усева
101.4.2	Подизање и опремање пластеника за производњу поврћа, воћа, цвећа и расадничку производњу

101.4.4	Подизање/набавка жичаних ограда око вишегодишњих засада
101.4.6	Набавка опреме и уређаја за додатно осветљење и засењивање биљака при производњи у заштићеном простору
101.4.7	Набавка опреме и уређаја за припрему земљишта и супстрата за гајење биљака при производњи у заштићеном простору
101.4.10	Набавка опреме и уређаја за заштиту биља и стерилизацију земљишта и супстрата при производњи у заштићеном простору
101.4.12	Набавка бокс палета за транспорт и складиштење производа
101.4.13	Набавка опреме-линија за чишћење и прање производа
101.4.14	Набавка опреме-линија за бербу, сортирање и калибрирање производа
101.4.15	Набавка опреме-линија за паковање и обележавање производа
101.4.16	Набавка опреме за орезивање, дробљење, сечење и уклањање остатака након резидбе воћних врста
101.4.17	Опрема за вентилацију и опрема за принудну вентилацију
101.4.18	Опрема/механизација за заштиту од мраза
101.4.19	Машине за примарну обраду земљишта
101.4.20	Машине за допунску обраду земљишта
101.4.21	Машине за ђубрење земљишта
101.4.22	Машине за сетву
101.4.23	Машине за садњу
101.4.24	Машине за заштиту биља
101.4.25	Машине за убирање односно скидање усева
101.4.26	Машине за транспорт
101.4.28	Машине, уређаји и опрема за наводњавање усева
101.5.1	Машине за примарну обраду земљишта
101.5.2	Машине за допунску обраду земљишта
101.5.3	Машине за ђубрење земљишта
101.5.4	Машине за сетву
101.5.5	Машине за садњу
101.5.6	Машине за заштиту биља
101.5.7	Машине за убирање односно скидање усева
101.5.8	Машине за транспорт
101.5.10	Машине и опрема за наводњавање усева
101.6.1	Набавка нових пчелињих друштава
101.6.2	Набавка опреме за пчеларство
101.7.1	Набавка нове опреме за рибњаке

2.2.8.2 По Јавном конкурс за инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава за развој овчарства као пољопривредене делатности

Шифра инвестиције	Назив инвестиције	Прихватљиви трошкови
101.2.1.	Набавку квалитетних приплодних грла говеда, оваца, коза и свиња које се користе за производњу меса	<ul style="list-style-type: none"> Набавка 10 матичних стада оваца <u>напомена</u>: матично стадо од 16 јагањаца (15 женки и 1 мужјак), расе сврљиска овца, старости око 3 месеца, тежине око 25кг

2.2.9. Критеријуми селекције**2.2.9.1 По Јавном конкурсy за инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава**

Тип критеријума за избор	Да/не	Бодови
Подносилац захтева је лице млађе од 40 година	да/не	15/0
Подносилац захтева је жена	да/не	15/0
Подносилац захтева је незапослено лице са евиденције Националне службе за запошљавање	да/не	15/0
Подносилац је члан удружења пољопривредних произвођача	да/не	10/0
Подносилац захтева испуњава један од критеријума: – поседује до 5 грла стоке – поседује 0-20 кошница – поседује до 0,5 ха обрадиве површине, у власништву или у закупу – поседује до 100 комада конзумне рибе	да/не	10/0
Подносилац захтева испуњава један од критеријума: – поседује више од 5 грла стоке – поседује више од 20 кошница – поседује више од 0,5 ха обрадиве површине, у власништву или у закупу – поседује више од 100 комада конзумне рибе – поседује годишњу дозволу за привредни риболов	да/не	20/0
Подносилац захтева испуњава један од критеријума: – набавио је нову опрему – набавио је грла товних раса говеда, оваца, коза, свиња – набавио је квалитетна приплодна грла млечних раса: говеда, оваца, коза – набавио је нова пчелиња друштва	да/не	15/0
Подносилац захтева испуњава један од критеријума: – набавио је половну опрему – набавио је грла аутохтоних раса говеда, оваца, коза, свиња	да/не	10/0
Подносилац захтева у Регистру објеката (у складу са Правилником о регистрацији, односно одобравању објеката за узгој, држање и промет животиња- Службени гласник РС, 36-2017) има регистроване објекте за узгој са капацитетима за тов/узгој: мање од 20 јунади и/или мање од 150 грла приплodних оваца/коза и/или мање од 30 приплodних крмача и/или мање од 100 товљеника свиња у турнусу и/или од 1.000-3.999 бројлера у турнусу.	да/не	10/0

У случају када постоји више поднетих потпуних захтева са истим бројем бодова према критеријумима за рангирање, ранг листа ће бити креирана према редоследу пријема захтева (датум и време пријема).

Ранг листа ће бити креирана и у случају када је поднет мањи број потпуних захтева (које испуњавају услове и које су прихватљиве) за доделу средстава која су мања од расположивих средстава за подршку.

2.2.9.2 По Јавном конкурсy за инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава за развој овчарства као пољопривредне делатности

Р.бр.	Тип критеријума за избор	Бодови	
1	Године старости подносиоца захтева	преко 40 година	5
		31-40 година	10
		18-30 година	15
2	Подносилац захтева је жена	не	0
		да	15
3	Подносилац захтева је незапослено лице са евиденције Националне службе за запошљавање	не	0
		да	15

4	Једнородитељска домаћинства	уз приложену документацију која доказује самохраност	5
5	Да ли има издржаваних чланова (деца, ђаци, студенти и старији преко 65 година без пензије)		5 бодова по издржаваном члану (максимално 15 бодова)
6	Број чланова пољопривредног газдинства који имају плату или примања из других извора не рачунајући пољопривредну делатност	2 и више	5
		1	10
		0	20
7	Подносилац је члан удружења пољопривредних произвођача	не	0
		да	10
8	Број чланова пољопривредног газдинства ангажованих у пољопривредној делатности	1 или 2	5
		3 или 4	10
		5 или више	15
9	Површина објекта за смештај оваца	до 30м ²	10
		више од 30м ²	20
10	Искуство у сточарству на основу броја грла које пољопривредно газдинство тренутно поседује	немају оваца	0
		од 1 до 10 оваца	10
		од 10 до 20 оваца	20
11	Капацитети за управљање пољопривредном производњом		
11.1	Да ли подносилац захтева има искуства у сточарству	да	15
		не	0
11.2	Да ли ће пољопривредна производња бити унапређена након доделе подстицаја	да	15
		не	0
11.3	Да ли је пољопривредна производња одржива	да	15
		не	0

Прелиминарна ранг листа ће бити креирана према бодовима од редног броја 1 до 10 према подацима из пријаве и пратеће документације која се тражи по конкурс.

Бодови по критеријуму под редним бројем 11 се додељују након обиласка пољопривредних газдинстава од стране Комисије за спровођење конкурса.

Сумирањем свих бодова се добија коначна ранг листа корисника.

2.2.10. Интензитет помоћи

2.2.10.1 По Јавном конкурс за инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава

Сектор-Млеко: Право на подстицај може се остварити за

Приплодна грла млечних раса говеда: за набавку највише 3 грла стоке. Износ подстицаја по кориснику је до 30% од укупног износа средстава (набавна вредност без ПДВ-а), а максимално 100.000 динара по грлу стоке.

Приплодна грла млечних раса оваца: за набавку највише 10 грла стоке. Износ подстицаја по кориснику је до 50% од укупног износа средстава (набавна вредност без ПДВ-а), а максимално 8.000 динара по грлу стоке.

Приплодна грла млечних раса коза: за набавку највише 5 грла стоке. Износ подстицаја по кориснику је до 50% од укупног износа средстава (набавна вредност), а максимално 8.000 динара по грлу стоке.

Набавку половне опреме: Износ подстицаја по кориснику је до 50% од укупне набавне вредности без ПДВ-а, а максимално 50.000,00 динара.

Набавку нове опреме: Износ подстицаја по кориснику је до 50% од укупне набавне вредности без ПДВ-а, а максимално 100.000,00 динара.

Сектор-Месо: Право на подстицај може се остварити за

Говеда: за набавку највише 3 грла стоке. Износ подстицаја по кориснику је до 50% од укупног износа средстава (набавна вредност без ПДВ-а), а максимално 100.000 динара по грлу стоке.

Овце: за набавку највише 10 грла стоке. Износ подстицаја по кориснику је до 50% од укупног износа средстава (набавна вредност без ПДВ-а), а максимално 8.000 динара по грлу стоке.

Козе: за набавку највише 5 грла стоке. Износ подстицаја по кориснику је до 50% од укупног износа средстава (набавна вредност), а максимално 8.000 динара по грлу стоке.

Свиње: за набавку највише 10 грла стоке. Износ подстицаја по кориснику је до 50% од укупног износа средстава (набавна вредност), а максимално 8.000 динара по грлу стоке.

Набавку половне опреме: Износ подстицаја по кориснику је до 50% од укупне набавне вредности без ПДВ-а, а максимално 50.000,00 динара.

Набавку нове опреме: Износ подстицаја по кориснику је до 50% од укупне набавне вредности без ПДВ-а, а максимално 100.000,00 динара.

Сектор- Воће, грочје, поврће (укључујући печурке) и цвеће: Право на подстицај може се остварити за

Набавку половне опреме: Износ подстицаја по кориснику је до 50% од укупне набавне вредности без ПДВ-а, а максимално 50.000,00 динара.

Набавку нове опреме: Износ подстицаја по кориснику је до 50% од укупне набавне вредности без ПДВ-а, а максимално 100.000,00 динара.

Сектор- Остали усеви (житарице, индустријско, ароматично и зачинско биље и др): Право на подстицај може се остварити за

Набавку половне опреме: Износ подстицаја по кориснику је до 50% од укупне набавне вредности без ПДВ-а, а максимално 50.000,00 динара.

Набавку нове опреме: Износ подстицаја по кориснику је до 50% од укупне набавне вредности без ПДВ-а, а максимално 100.000,00 динара.

Сектор Пчеларство: Право на подстицај може се остварити за

Набавку нових пчелињих друштава и опреме за пчеларство: Износ подстицаја по кориснику је до 65% од укупне набавне вредности без ПДВ-а, а максимално 80.000,00 динара.

Сектор- Аквакултура: Право на подстицај може се остварити за

Набавку половне опреме: Износ подстицаја по кориснику је до 50% од укупне набавне вредности без ПДВ-а, а максимално 50.000,00 динара.

Набавку нове опреме: Износ подстицаја по кориснику је до 50% од укупне набавне вредности без ПДВ-а, а максимално 100.000,00 динара.

2.2.10.2 По Јавном конкурсy за инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава за развој овчарства као пољопривредене делатности

Сектор-Месо:

Набавка и додела 10 матичних стада оваца.

Износ подстицаја по кориснику је 100%.

Подстицај по кориснику је **матично стадо** од 16 јагањаца (15 женки и 1 мужјак), расе свргљиска овца, старости око 3 месеца, тежине око 25кг

2.2.11. Индикатори – показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Укупан број поднетих захтева
2.	Укупан број подржаних пројеката
3.	Број подржаних младих пољопривредних произвођача
4.	Број набављених грла
5.	Број набављених пчелињих друштава
6.	Укупна вредност инвестиција за набавку нове опреме
7.	Укупна вредност инвестиција за набавку половне опреме
8.	Укупна вредност инвестиција у физичку имовину

2.2.12. Административна процедура

2.2.12.1 По Јавном конкурс у за инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава

Мера ће бити спроведена од стране Општине Мајданпек, а на основу Конкурса који расписује Општинско веће.

Конкурс ће бити отворен до утрошка расположивих средстава, најкасније до 31.10.2018.године, и садржи услове за остваривање права на подстицаје, документацију коју је потребно поднети, критеријуме за рангирање и одабир и друге потребне информације.

Конкурс ће бити објављен у средствима јавног информисања на локалном нивоу и на званичној интернет страници Општине Мајданпек (www.majdanpek.rs).

Пријем пријава на Конкурс, у складу са конкурсним условима, вршиће Фондација за локални економски развој општине Мајданпек.

Административну проверу примљених захтева у смислу комплетности, административне усаглашености и прихватљивости инвестиције, бодовање и рангирање прихватљивих захтева врши Комисија именоване од стране Општинског већа Општине Мајданпек за спровођење Програма мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Мајданпек, о чему сачињава записник.

Коначну одлуку о расподели и коришћењу подстицајних средстава за инвестиције у физичка средства пољопривредних газдинстава доноси Општинско веће општине Мајданпек на основу записника Комисије.

Општинско веће општине Мајданпек решењем утврђује право на коришћење подстицаја и износ подстицаја који се додељују до висине опредељених средстава за ову меру.

2.2.12.1 По Јавном конкурс у за инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава за развој овчарства као пољопривредне делатности

Мера ће бити спроведена од стране Општине Мајданпек, а на основу Конкурса који расписује Општинско веће.

Конкурс садржи услове за остваривање права на подстицаје, документацију коју је потребно поднети, критеријуме за рангирање и одабир и друге потребне информације.

Конкурс ће бити објављен у средствима јавног информисања на локалном нивоу и на званичној интернет страници Општине Мајданпек (www.majdanpek.rs).

Пријем пријава на Конкурс, у складу са конкурсним условима, вршиће Фондација за локални економски развој општине Мајданпек.

Административну проверу примљених захтева у смислу комплетности, административне усаглашености и прихватљивости инвестиције, бодовање и рангирање прихватљивих захтева врши Комисија именоване од стране Општинског већа Општине Мајданпек за спровођење Програма мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Мајданпек, о чему сачињава:

- **прелиминарну ранг листу** (према бодовима за критеријуме за избор од редног број 1 до 10, а према подацима из пријаве и пратеће документације која се тражи по конкурс),
- **коначну ранг листу** (након обиласка пољопривредних газдинстава, бодовања по критеријуму под редним бројем 11 и сумирања свих бодова),
- **записник о спроведеном поступку конкурса.**

Коначну одлуку о расподели и коришћењу подстицаја за инвестиције у физичка средства пољопривредних газдинстава за развој овчарства као пољопривредне делатности доноси Општинско веће општине Мајданпек.

Подстицај се додељује у облику бесповратне помоћи а укључује набавку и доделу матичних стада оваца. Међусобна права и обавезе биће регулисана **Уговором између корисника подстицаја и Општине Мајданпек.**

Набавку за реализацију ове Мере ће спроводити Одељења Општинске управе Мајданпек у складу са важећим законским и другим прописима и актима којима је регулисана предметна област уз поштовање Закона о јавним набавкама.

Контролу наменског коришћења подстицаја и извршење оговорних обавеза вршиће Општинска управа Мајданпек.

2.3. Назив мере: Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде Шифра мере: 102

2.3.1. Образложење

Улога удружења у области пољопривреде је од непосредног значаја за унапређење пољопривредне производње. Кроз њихове активности се пољопривредници упознају, размењују информације и остварују свој интерес у производњи те самим тим постају и конкурентнији.

Пољопривредна газдинства чланством у удружењима добијају низ бенефита од којих треба истаћи могућност за повољнију набавку материјала за пољопривредну производњу, заједничко коришћење опреме, заједничко истраживање тржишта и заједнички пласман робе и друге активности које заједно треба да допринесу брзом и адекватном прилагођавању захтевима тржишта, развоју производње и пласмана.

Реализацијом ове мере се непосредно помаже рад постојећих и успостављање нових организације пољопривредних произвођача и прерађивача.

На подручју Општине Мајданпек не постоји организована тржишна производња у области пољопривреде. Задруге које су биле активне су угашене или у стечају. Последњих година регистрована су нова удружења у области пољопривреде што указује да су пољопривредни произвођачи проценили да је удруживање кроз оснивање, активан рад и развој организација произвођача и прерађивача неопходан да би пољопривредни произвођачи били конкурентни на тржишту.

Подршка општине Мајданпек кроз реализацију ове мере са циљем олакшавања успостављања удружења и организација произвођача у пољопривредном и шумарском сектору је довела и до конкретних резултата.

Током 2016.године је регистровано Удружење „АГРАР-ПОРЕЧ“ Клокочевац. Ово удружење је већ у првој години рада било корисник подстицаја у оквиру ове мере када су средства искоришћена за успостављање и вођење матичне евиденције, односно регистра домаћих животиња. Током 2017.-те године, као корисник подстицаја, је организовало први сајам пољопривреде са намером да се манифестација овог типа организује два пута годишње – у пролеће и јесен. Напред поменуто удружење је у 2017.години регистровано као *Основна одгајивачка организација* која спроводи одгајивачке програме за говедарство, овчарство а у 2018.години проширује и одгајивачким програмима за свињарство и козарство.

Пчеларско друштво „ПОРЕЧ“ Доњи Милановац већ другу годину активно ради на заштити географског порекла меда („ЂЕРДАПСКИ МЕД“). Поступак је започет 2015.године и тада је подржан кроз меру 304 (304.2 - Подршка за заштиту географског порекла производа). У 2017.години ПД „ПОРЕЧ“ је било корисник подршке из ове мере. Средства су одобрена за спровођење даљих активности на контроли квалитета и посебних својстава меда који ће се производити са ознаком географског порекла.

Током 2017.године је регистровано ново удружење - Удружење привредних рибара Доњег Подунавља“ Доњи Милановац, које је било и корисник подстицаја. Средства су одобрена за оперативне трошкове рада удружења.

Ова мера је у складу са националном Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014– 2024. и Стратегијом локалног економског развоја општине мајданпек 2010 – 2014 (Општи циљ 1: Развој пољопривреде; Посебан циљ 1.2 Јака пољопривредна удружења и формиране задруге; Програм 1.2.2 Промоција савременог задругарства/ Техничка и стручна подршка постојећим задругама, Оснивање нових задруга). Самим тим подршка удружењима и организацијама пољопривредних произвођача и прерађивача је од значаја за економски развој територије.

2.3.2. Циљеви мере

Општи циљеви:

Унапређење рада постојећих и успостављање нових организација произвођача и прерађивача.

Специфични циљеви мере

- повећање производње, побољшање продуктивности и квалитета производа, смањење трошкова производње на пољопривредним газдинствима чланова организационих група;
- раст конкурентности чланова организационих група и увођење нових профитабилних производњи на пољопривредним газдинствима чланова организационих група;
- јачање капацитета за прилагођавање захтевима тржишта, развоју производње и пласмана
- јачање капацитета за апсорпцију доступних извора финансирања

2.3.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду

Ова мера је у складу са чланом 13. став 1 **Закон о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју** („Сл.гласник РС“ бројеви 10/2013, 142/2014, 103/2015 и 101/2016), којим је прописано да јединице локалне самоуправе могу да утврђују мере подршке за спровођење пољопривредне политике и мере политике руралног развоја за подручје своје територије.

Административном процедуром за спровођење мере биће прописано да подносилац захтева не сме користити подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја, осим подстицаја у складу

са посебним прописом којим се уређује кредитна подршка регистрованим пољопривредним газдинствима.

2.3.4. Крајњи корисници

Активна удружења, задруге и друге асоцијације пољопривредних произвођача и прерађивача уписана у регистар привредних субјеката са седиштем на територији општине Мајданпек.

2.3.5. Економска одрживост

За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.3.6. Општи критеријуми за кориснике

- уколико је корисник правно лице или предузетник, мора бити у активном статусу и уписан у регистар привредних субјеката са седиштем на територији општине Мајданпек
- за инвестицију за коју подноси захтев, не сме користити подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја, осим подстицаја у складу са посебним прописом којим се уређује кредитна подршка регистрованим пољопривредним газдинствима;
- нема евидентираних доспелих неизмирених дуговања према јединици локалне самоуправе, по основу раније остварених подстицаја, субвенција;
- корисник мора да је измирио доспеле јавне дажбине;
- наменски користи и не отуђи нити да другом лицу на коришћење инвестицију која је предмет захтева у периоду од **пет година** од дана набавке;

2.3.7. Специфични критеријуми:

Не постоје специфични критеријуми

2.3.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
102	Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде

2.3.9. Критеријуми селекције:

Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
Захтев подржава до 10 чланова организација пољопривредних произвођача (удружење, асоцијација и др.)	да/не	10/0
Захтев подржава преко 10 чланова организација пољопривредних произвођача (удружење, асоцијација и др.)	да/не	20/0
Подносилац захтева има капацитете и искуство за реализацију програма/пројеката	да/не	10/0
Обезбеђено сопствено учешће, финансијски или други вид учешћа односно обезбеђено суфинансирање из других извора	да/не	10/0
Више од 10 чланова организације пољопривредних произвођача (удружење, асоцијација и др.) су лица млађа од 40 година	да/не	20/0
До 10 чланова организације пољопривредних произвођача (удружење, асоцијација и др.) су лица млађа од 40 година	да/не	10/0
Више од 5 чланова организације пољопривредних произвођача (удружење, асоцијација и др.) су жене	да/не	15/0
До 5 чланова организације пољопривредних произвођача (удружење, асоцијација и др.) су жене	да/не	10/0

У случају када постоји више поднетих потпуних захтева са истим бројем бодова према критеријумима за рангирање, ранг листа ће бити креирана према редоследу пријема захтева (датум и време пријема).

Ранг листа ће бити креирана и у случају када је поднет мањи број потпуних захтева (који испуњавају услове и који су прихватљиви) за доделу средстава која су мања од расположивих средстава за подршку.

2.3.10. Интензитет помоћи

Износ подстицаја по кориснику је

- **за постојећа активна удружења** - до 80% од укупног износа тражених средстава, а максимално 200.000 динара.
- **за новоформирана удружења** – до 100% од укупног износа тражених средстава, а максимално 100.000 динара.

Напомена: **новоформирана удружења** – регистрована од 01.01.2018.године

2.3.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Укупан број поднетих захтева
2.	Укупан број подржаних пројеката
3.	Број новоформираних удружења

2.3.12. Административна процедура

Мера ће бити спроведена од стране Општине Мајданпек, а на основу јавног позива за подношење захтева за подстицаје за успостављање и јачање удружења у области пољопривреде који расписује Општинско веће.

Позив ће бити отворен до утрошка расположивих средстава, најкасније до 31.10.2018.године и садржаће услове за остваривање права на овај вид подршке, документацију коју је потребно поднети и друге потребне информације.

Јавни позив ће бити објављен у средствима јавног информисања на локалном нивоу и на званичној интернет страници Општине Мајданпек (www.majdanpek.rs).

Административну проверу примљених захтева у смислу комплетности, административне усаглашености и прихватљивости инвестиције, бодовање и рангирање прихватљивих захтева врши Комисија именоване од стране Општинског већа Општине Мајданпек за спровођење Програма мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Мајданпек, о чему сачињава записник.

Коначну одлуку о расподели и коришћењу подстицајних средстава доноси Општинско веће општине Мајданпек на основу записника Комисије.

Општинско веће општине Мајданпек решењем утврђује право на коришћење подстицаја и износ подстицаја који се додељују до висине опредељених средстава за ову меру.

Начин реализације одобрених подстицајних средстава и обавезе корисника прецизираће се уговором.

2.4. Назив мере: Инвестиције за унапређење и развој руралне инфраструктуре и услуга Шифра мере: 301

2.4.1. Образложење

Инвестиције у израду и ревизију пројектне и планске документације за развој општина и насеља у руралним подручјима

Када говоримо о пољопривреди, досадашње анализа које су рађене за потребе израде локалних стратешких докумената, су показале да овај привредни сектор има сва обележја карактеристична за недовољно развијена и пасивна подручја, широко је заступљен, са малим и опадајућим приносима. Предности су:

- повољни природни услови за развој сточарства,
- постојање природних предуслова за сакупљање самониклог лековитог биља и шумских плодова и плантажно гајење лековитог биља,
- велике површине под пашњацима.

Међутим, проблеми са којима се суочавају пољопривредни произвођачи са територије општине Мајданпек, су бројни. Слабости су:

- недовољно стручног кадра,
- застарела механизација,
- уситњеност поседа,
- лоша организација производње,
- непланска сеча шуме у приватном власништву,
- неповољна старосна структура (старење села),
- недовољан сточни фонд (бројност и расни састав),
- непостојање педолошке карте,
- инфраструктура сеоских средина,
- неактивне задруге, итд.

Узроци овако неповољног стања могу се делом тражити у релативно великом утицају индустријализације и изградњи рудника бакра, тј. становништво је било упућено на радно ангажовање у индустријским капацитетима, уместо у организованој пољопривредној производњи.

Ефикасније коришћење пољопривредних ресурса је могуће остварити интензивнијим развојем пољопривредне производње, удруживањем, едукацијом и образовањем пољопривредних произвођача, развојем руралног туризма, коришћењем ЕУ/ИПА фондова, производњом и брендирањем пољопривредних производа карактеристичних за ово подручје

Породична газдинства су ограничених могућности и материјалних средстава да унапреде пољопривредну производњу и прераду (да подигну нове објекте за држање животиња и неопходне пратеће објекте који су изграђене и опремљене по важећим стандардима, да уведу нове технологије одгоја, исхране, обраде земљишта, узгоја пољопривредних култура).

Имајући у виду све напред наведено Општина Мајданпек се одлучила на озбиљнији приступ у решавању ових проблема а у циљу стварања добро уређене институционалне подршке која би била усмерена ка пољопривредним произвођачима на својој територији, како би постојеће захтеве у погледу стандарда и безбедности, постепено решавали и усвајали на својим имањима. Подршка кроз систем субвенција и разних подстицаја која ће бити дугорочно планирана, како би сваки произвођач могао да сагледа и планира обим производње.

Први корак је анализа стања у сектору пољопривреде која треба да покаже оправданост израде Студије за развој пољопривреде на територији Општине Мајданпек са техничко-технолошким решењима за бављење одређеном пољопривредном производњом (мини фарме, пластеничка производња и сл.).

Инвестиција у оквиру ове Мере је у складу са Стратегијом локалног економског развоја општине Мајданпек 2010 – 2014 (Општи циљ 1: Развој пољопривреде; 1.1 Посебан циљ Боља организација и унапређење пољопривредне производње; Програм 1.1.2 Успостављање система квалитета у пољопривредној производњи).

Инвестиције у израду, унапређење или проширење свих типова инфраструктуре мањег обима, укључујући инвестиције у обновљиве изворе енергије

Општина Мајданпек је са аспекта типологије окарактерисана као удаљено, рурално подручје Источне Србије које одликује ретка насељеност, изолованост услед топографских карактеристика и лоше саобраћајне повезности.

Према економским показатељима припада недовољно развијеном региону Јужне и Источне Србије. Актуелно стање локалне економије и даље је неповољно.

Недовољно развијена путна мрежа последица је лимитирајућих фактора који отежавају или ограничавају функционално повезивање унутар Општине, као и њено повезивање са непосредним окружењем. Искуство показује да без квалитетне мреже путева практично не може бити ни значајнијег развоја појединих области што и доказује неравномерна развијеност руралног дела територије Општине.

Санација, ревитализација и рехабилитација ових путева повољно утиче на побољшање:

- квалитета живота становника у руралним подручјима општине Мајданпек,
- услова за бављење пољопривредном производњом у смислу бољих могућности за повећање производње,
- продуктивности и квалитета производа, смањење трошкова производње.

Мрежа путне инфраструктуре на целокупној територији Општине има добру базну основу. Дугогодишњи недостатак финансијских средстава за њено одржавање довео је до деградације постојећег путног фонда, те је технички ниво путне мреже, чак и магистралних путних праваца на делу деоница, низак. Посебан проблем представља стање 201км локалних некатегорисаних путева.

Финансијске могућности Општине да годишње, уз максимално ангажовање свих ресурса, настави са започетом ревитализацијом путне инфраструктуре и рехабилитује значајнији број километара локалних путева, су скромне

Општина планира средства у буџету како би се обезбедила примарна интервенција у оквиру мера грађевинског државања, на целокупној мрежи како би се она довела на ниво прихватљив за кориснике – локално становништво. Општина, у складу са важећом законском и подзаконском регулативом ресорног Министарства, а по објави и према условима већ две године аплицира и добија средства по Конкурсу Управе за пољопривредно земљиште за радове на уређењу (ревитализацији) локалних некатегорисаних путева. Овим средствима је санирано и ревитализовано 23 км локалних некатегорисаних путева.

Планира се аплицирање на Конкурс и у 2018. години. Уколико Општини буду одобрена средства по Конкурсу за наведене радове, поред средстава планираних овим Програмом, могу бити обезбеђена и додатна средства.

Инвестиција у оквиру ове Мере је у складу са Стратегијом локалног економског развоја општине Мајданпек 2010 – 2014 (Општи циљ 3: Развој комуналне инфраструктуре; 3.3 Посебан циљ Реконструкција постојеће и изградња нове саобраћајне инфраструктуре; Програм 3.3.2 Унапређење постојеће саобраћајне инфраструктуре).

2.4.2. Циљеви мере

Општи циљеви мере:

Подизања стандарда и квалитета живота становништва Мајданпека, превасходно у сеоским срединама.

Специфични циљеви мере

- стварање услова за бављење стандардизованом пољопривредном производњом на пољопривредним газдинствима и повећањем степена запослености у сектору;
- ревитализација и унапређење постојеће саобраћајне инфраструктуре у сеоским срединама;

2.4.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду

Није применљиво обзиром да није усвојен **Национални програма за рурални развој Републике Србије** (НПРР).

2.4.4. Крајњи корисници

Корисник ове мере је Општина Мајданпек.

2.4.5. Економска одрживост

За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.4.6. Општи критеријуми за кориснике

Не постоје општи критеријуми

2.4.7. Специфични критеријуми

Не постоје специфични критеријуми

2.4.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
301.1.	Инвестиције у израду и ревизију пројектне и планске документације за развој општина и насеља у руралним подручјима
301.2.	Инвестиције у израду, унапређење или проширење свих типова инфраструктуре мањег обима, укључујући инвестиције у обновљиве изворе енергије

2.4.9. Критеријуми селекције

Критеријуми селекције за ову меру се не примењују.

2.4.10. Интензитет помоћи

Интензитет помоћи износи 100%

2.4.11. Индикатори/показатељи

Назив показатеља
Израђена Студија са техничко-технолошким решењима
Дужина ревитализованих локалних путева

2.4.12. Административна процедура

Реализацију ове Мере ће спроводити Одељења Општинске управе Мајданпек у складу са важећим законским и другим прописима и актима којима је регулисана предметна област уз поштовање Закона о јавним набавкама.

2.5. Назив мере: Подстицаји за спровођење одгајивачких програма, ради остваривања одгајивачких циљева у сточарству

Шифра мере: 401

2.5.1. Образложење

Општина Мајданпек бележи генерално високо ангажовање радне снаге али мали проценат запослених у пољопривреди. На постојећим пољопривредним газдинствима обавља се привредна активност везана за ратарство, повртарство, воћарство и сточарство. Нема већих прерађивачких капацитета, пољопривредни поседи су уситњени те је производња и прерада примарних пољопривредних производа углавном за сопствене потребе.

Више од 80% чланова породичних пољопривредних газдинстава је радна снага ангажована на обављању пољопривредних активности на њима. Улога сектора пољопривреде као апсорбента радно активног становништва и надаље није занемарљива.

На територији општине Мајданпек постоје сви предуслови (природни ресурси, традиција) да сточарство, превасходно овчарство, буде још значајнија пољопривредна грана а пољопривреда значајнија примарна привредна грана, али се то до данас није у потпуности остварило из више разлога.

Основни разлог је демографско пражњење села, затим недостатак дугорочне политике унапређења сточарске производње, несигуран пласман као и то да се већина одгајивача сточарством бави као допунском делатношћу. Сточни фонд се дужи низ година смањивао, што нас не издваја од трендова у Републици.

Успех пољопривредног произвођача биће могућ када пољопривреда, у овом случају сточарство, постане основна делатност и само такви произвођачи могу очекивати профит.

Оправданост спровођења активности којима би се сточарство промовисало као могућ стабилан извор прихода је пример породичних газдинстава која су се специјализовала за производњу млека. Овај врло мали готово занемарљиви број и поред великих потешкоћа у овом тренутку остварују задовољавајуће производне резултате. Уз неопходне корекције и стручна усмеравања, могли би да постану узор за остале у Општини.

Постављање и примена нових стандарда почев од смештајних услова, технологије узгоја, исхране, постају обавеза и за мале произвођаче.

Имајући у виду све напред наведено Општина Мајданпек се одлучила на озбиљнији приступ у решавању ових проблема а у циљу стварања добро уређене институционалне подршке која би била усмерена ка пољопривредним произвођачима на својој територији, како би постојеће захтеве у погледу стандарда и безбедности, постепено решавали и усвајали на својим имањима.

Први озбиљнији кораци су начињени током 2016.године када је кроз спровођење мере из **Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Мајданпек** (Мера 102 - Унапређење рада постојећих и успостављање нових организација пољопривредних произвођача и прерађивача) подржано Удружење „Аграр Пореч“ из Клокочевца за реализацију програмске активности из њиховог годишњег програма рада (Оснивање службе за вођење матичне евиденције домаћих животиња на територији Општине Мајданпек).

Током 2017.године ово удружење је регистровано као основна одгајивачка организација која је спроводила основне одгајивачке програме у говедарству источарству. Активности основне одгајивачке организације (трошкови основне одгајивачке организације на спровођењу одгајивачко селекцијских програма) су биле подржане кроз **Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Мајданпек за 2017.годину**.

Остварени су добри резултати.

1. Вршен је редован обилазак пољопривредних газдинства.
2. Спроведени су одобрени одгајивачки програми

3. Набављена опрема за рад
4. Набављен софтвер. Основна одгајувачка организација је умрежена са регионалном и главном организацијом.

Резултати спровођења основног одгајивачких програма за овчарство

Упућивањем пољопривредника у начин матичења до сада је у програм рада уписано 80 грла Сврљишког соја, 70 грла Витенберг и 40 грла Ил де Франс расе оваца.

Вођена и обрађена прописана документација. Изводи регистра су предавани на оверу Регионалној, а затим и Главној одгајивачкој организацији (Институт за сточарство). Након овере вршен упис у регистар квалитетних приплодних грла.

Оверена документација се је предавана Управи за аграрна плаћања чиме је пољопривредник испунио услове за остваривање права на актуелне подстицаје ресорног Министарства.

Вршено обележавeње, тетовирање и уписивање у регистар јагњади. О чему је вођен квартални регистар.

Резултати спровођења основног одгајивачких програма за говедарство

У области говедарства предато је око 200 захтева за подстицај за неуматичена грла (подстицај у висини од 5000 дин. по грлу) и 30 захтева за уматичена грла.

Вршено обележавeње, тетовирање и уписивање у регистар телади. О чему је вођен квартални регистар.

Спроведена контрола и оцењивање првотелки. Вршена мерања квалитета и количине млека.

За реализацију активности основне одгајивачке организације ангажовано је стручно лице (дипломирани инжењер пољопривреде за сточарство) који је, поред рада у организацији, био и на континуираној едукацији. Учествовало је на семинарима у организацији Института за сточарство. Добило је лиценцу за стручне обележиваче у сточарству, која му омогућава приступ бази података Управе за ветерину.

Рад организације је према упутствима и под надзором овлашћених лица од стране ресорног Министарства (Одсек за сточарство) и Републичке пољопривредне инспекције.

У рад на терену су укључена и стручна лица из Регионалне службе.

Имајући у виду напред наведено општина Мајданпек ће и током 2018.године, реализацијом ове мере подржати даље активности основних одгајивачких организација регистрованих на територији општине Мајданпек, тј. реализацију њихових одгајивачко селекцијских програма.

Ова мера је у складу са националном **Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014.–2024.** и **Стратегијом локалног економског развоја општине Мајданпек 2010 – 2014** (Општи циљ 1: Развој пољопривреде; Посебан циљ 1.1 Боља организација и унапређење пољопривредне производње; Програм 1.1.4 Развој сточарства).

2.5.2. Циљеви мере

Општи циљеви:

Стварање услова за контролисани развој сточарства на територији општине Мајданпек.

Специфични циљеви мере

- Генетско унапређење расног састава;
- Модернизација производње,
- Побољшање продуктивности и смањење трошкова производње;
- Подстицање јачања конкурентности и капацитета пољопривредних произвођача у сточарству;
- Стабилност дохотка пољопривредних газдинстава;

2.5.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду

Ова мера је комплементарна са мерама **Националног програма за пољопривреду за период 2018-2020.године** (НПП, „Сл-гласник РС“ број 120/17 од 30.12.2017.године) и у складу са чланом 13. став 1 **Законa о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју** („Сл.гласник РС“ бројеви 10/2013, 142/2014, 103/2015 и 101/2016), којим је прописано да јединице локалне самоуправе могу да утврђују мере подршке за спровођење пољопривредне политике и мере политике руралног развоја за подручје своје територије.

Административном процедуром за спровођење мере биће прописано да подносилац захтева не сме користити подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја.

2.5.4. Крајњи корисници

Активна удружења, задруге и друге асоцијације пољопривредних произвођача и прерађивача уписана у регистар привредних субјеката са седиштем на територији општине Мајданпек и регистроване као основна одгајивачка организација.

2.5.5. Економска одрживост

За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.5.6. Општи критеријуми за кориснике

- корисник правно лице које мора бити у активном статусу и уписан у регистар привредних субјеката са седиштем на територији општине Мајданпек
- корисник регистрована основна одгајивачка организација уписана у регистар одгајивачких организација и организација са посебним овлашћењима;
- нема евидентираних доспелих неизмирених дуговања према јединици локалне самоуправе, по основу раније остварених подстицаја, субвенција;

2.5.7. Специфични критеријуми

За реализацију ове мере корисник је у обавези да испуни само опште критеријуме.

2.5.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
401	Подстицаји за спровођење одгајивачких програма, ради остваривања одгајивачких циљева у сточарству

2.5.9. Критеријуми селекције

Критеријуми селекције за ову меру се не примењују.

2.5.10. Интензитет помоћи

Интензитет помоћи иноси 100%.

2.5.11. Индикатори - показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Број газдинстава која су обухваћена одгајивачким програмом
2.	Укупан број грла говеда уведених у матичну евиденцију
3.	Укупан број грла оваца уведених у матичну евиденцију

2.5.12. Административна процедура

Мера ће бити спроведена од стране Општине Мајданпек, а на основу јавног позива за подношење захтева за подстицаје за спровођење одгајивачких програма ради остваривања одгајивачких циљева у сточарству:

Позив ће садржати услове за остваривање права на овај вид подршке, документацију коју је потребно поднети и друге потребне информације.

Јавни позив ће бити објављен у средствима јавног информисања на локалном нивоу и на званичној интернет страници Општине Мајданпек (www.majdanpek.rs).

Административну проверу примљених захтева у смислу комплетности, административне усаглашености и прихватљивости захтева врши Комисија именована од стране Општинског већа Општине Мајданпек за спровођење Програма мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Мајданпек, о чему сачињава записник.

Коначну одлуку о расподели и коришћењу подстицајних средстава доноси Председник општине Мајданпек на основу записника Комисије.

Подршка се додељује у облику бесповратне финансијске помоћи, а међусобна права и обавезе биће регулисана **Уговором између корисника средстава и Општине Мајданпек**.

Контролу наменског коришћења одобрених средстава подршке вршиће Општинска управа Мајданпек.

III ИДЕНТИФИКАЦИОНА КАРТА

Табела: Општи подаци и показатељи

Назив показатеља	Јединица мере	Вредност показатеља	Година	Извор податка
ОПШТИ ПОДАЦИ				
Административни и географски положај				
Аутономна покрајина	назив	-		
Регион	назив	Јужна и Источна Србија	2012	РЗС*
Област	назив	Борска област	2012	РЗС*
Град или општина	назив	Мајданпек	2012	РЗС*
Површина	км ²	932 км ²	2012	РЗС*
Број насеља	број	14	2012	РЗС*
Број катастарских општина	број	14	2012	РЗС*
Подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП) ¹⁵	број	4 ¹⁶	2016	Правилник
Демографски показатељи				
Број становника	број	18.686/17.090 ¹⁷	2011/ 2016	РЗС****/ РЗС*
Број становника у руралним подручјима	број	8.577	2011	РЗС**
Број домаћинстава	број	7.216	2011	РЗС**
Густина насељености (број становника / површина, км ²)		18	2016	РЗС****
Промена броја становника (2011/2002):	%	- 21,17	2011	РЗС**
- у руралним подручјима АП/ЈЛС	%	- 18,31	2011	РЗС**
Учешће становништва млађег од 15 година	%	12,68	2011	РЗС**
Учешће становништва старијег од 65 година	%	17,88	2011	РЗС**
Просечна старост	година	45	2016	РЗС****
Индекс старења ¹⁸	индекс	174	2016	РЗС****
Без школске спреме и са непотпуним основним образовањем	%	18,34 ¹⁹	2011	РЗС**
Са основним образовањем	%	22,29 ⁵	2011	РЗС**
Са средњим образовањем	%	39,40 ⁵	2011	РЗС**
Са вишим и високим образовањем	%	6,91 ⁵	2011	РЗС**

¹⁵ Навести да ли су на територији АП/ЈЛС идентификована насељена места или цела територија општине, односно сва насељена места на територији општине која испуњавају бар један од критеријума наведених у **Правилнику о подручјима са отежаним условима рада у пољопривреди** („Службени гласник РС“, број 39/16) која се могу окарактерисати као подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП), имајући у виду да је МПЗЖС посредством националног стратешког документа препознало потребу да се кроз систем подршке уваже отежавајуће околности за пољопривредну производњу које постоје у овим подручјима.

¹⁶ Влаоле, Голубиње, Дебели Луг, Јасиково, Лесково.

¹⁷ Процена, DevInfo (Мајданпек, ДИ ПРОФИЛ Новембар 2017)

¹⁸ Однос броја старог (60 и више година) и младог (0-19 година) становништва.

¹⁹ У односу на укупан број становника по Попису 2011

Учешће пољопривредног у укупном становништву	%	35,20	2011	РЗС**
Природни услови				
Рељеф (равничарски, брежуљкасти, брдски, планински)		- брдско-планински (76%), - високопланинско подручје (0,9%), - низијско-брежуљкасто (23%)		интерни
Преовлађујући педолошки типови земљишта и бонитетна класа ²⁰		- смеђа кисела земљишта, - псеудоглеј, - алувијални наноси, - земљишта оштећена флотацијском јаловином		интерни
Клима		умерено-континентална, субпланинска		интерни
Просечна количина падавина	мм	890		интерни
Средња годишња температура	°С	9,0		интерни
Хидрографија (површинске и подземне воде)		- Дунав у дужини од 54 км. - горњи ток Великог Пека са Малим Пеком - Поречка река са 320 притоке (48 директних и 272 индиректних) - вештачка језера (Велики Затон, Пустињац, Златно језеро, део Ђердапског језера)		интерни
Површина под шумом	ха	63.393,60	2015	РЗС*
Учешће површина под шумом у укупној површини АП/ЈЛС	%	68,02	2015	РЗС*
Пошумљене површине у претходној години	ха	-	2015	РЗС*
Посечена дрвна маса	м ³	80.210,00	2015	РЗС*
ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ				
Стање ресурса				
Број пољопривредних газдинстава:	број	2.196 (41 ПГ без земљишта)	2012	РЗС***
Број регистрованих пољопривредних газдинстава (РПГ):	број	1.084	2017	Управа за трезор ²¹
- породична пољопривредна газдинства	%	100		
- правна лица и предузетници	%	-		
Коришћено пољопривредно земљиште (КПЗ)	ха	10.916	2012	РЗС***
Учешће КПЗ у укупној површини ЈЛС	%	11,71		
Оранице и баште, воћњаци, виногради, ливаде и пашњаци, остало ²²	ха, %	- оранице и баште 2.956 ха (28,08%); - ливаде и пашњаци 7.575 ха (69,39%); - воћњаци 328 ха (3,10%); - виногради	2012	РЗС***

²⁰ Према Правилнику о катастарском класирању и бонитирању земљишта („Службени гласник РС“, број 63/2014).

²¹ Организациона јединица Управе за трезор на територији ЈЛС.

²² Окућница, расадници и др.

		56 ha (0,51%); - остало 1 ha (0,01%)		
Жита, индустријско биље, поврће, крмно биље, остало ²³	ha, %	- жита 1.628 ha (55,07%); - крмно биље 1.046 ha (35,39%); - поврће 137 ha (4,63%); - индустријско биље 1 ha (0,03%); - остало 144 ha (4,87%)	2012	РЗС***
Просечна величина поседа (КПЗ) по газдинству	ha	4,97	2012	РЗС***
Обухваћеност пољопривредног земљишта комасацијом	ha			Интерни
Пољопривредна газдинства која наводњавају КПЗ	број	107	2012	РЗС***
Наводњавана површина КПЗ	ha	51	2012	РЗС***
Површина пољ.земљишта у јавној својини на територији АП/ЈЛС ²⁴	ha	4.735,45	2017	Интерни
Површина пољ.земљишта у јавној својини која се даје у закуп:	ha	657,14	2017	интерни
физичка лица	%	-	2017	Интерни
правна лица	%	-	2017	Интерни
Говеда, свиње, овце и козе, живина, кошнице пчела	број	- 3.066 говеда (2.152 крава); - 6.128 свиња (791 крмача); - 6.527 оваца (5.288 грла за приплод) - 1.151 коза; - 82 коња; - 26.127 комада живине; - 2.278 кошница пчела	2012	РЗС***
Трактори, комбајни, прикључне машине	број	- 2.434 трактора; - 43 комбајна; - 2.522 прикључне машине	2012	РЗС***
Пољопривредни објекти ²⁵	број	5.840	2012	РЗС***
Хладњаче, сушаре, стакленици и пластеници	број	- 2 хладњаче; - 7 сушара; - 240 пластеника	2012	РЗС***
Употреба мин. ђубрива, стајњака и средстава за заштиту биља	ha, број пољ.газд.	- минерална ђубрива 1.395 ha (990 ПГ); - стајњак 1.355 ha (1.347 ПГ); - средства за зашт.биља 474 ha (450 ПГ),	2012	РЗС***
Чланови газдинства ²⁶ и стално запослени на газдинству:	број	5.245	2012	РЗС***
(на породичном ПГ : на газдинству правног лица / предузетника)	%	99,75 : 0,25	2012	РЗС***
Годишње радне јединице ²⁷	број	2.909	2012	РЗС***

²³ У односу на укупно коришћено пољопривредно земљиште под ораницама и баштама. Цвеће и украсно биље, угари и др.

²⁴ Укључујући и утрине и пашњаке који су враћени сеоским заједницама на коришћење.

²⁵ Пољопривредни објекти за смештај стоке, пољопривредних производа на газдинству (кошеви за кукуруз, амбари и силоси) и пољопривредних машина и опреме.

²⁶ Укључујући и носиоца пољопривредног газдинства.

Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника ²⁸	број	6		интерни
Производња пољопривредних производа²⁹:	количина			
- биљна производња	тона	- кромпир 1.002; - кукуруз 3.911; - пшеница 3.439; - ливаде 9.019; - пашњаци 1.154; - шљива 802 (107.811стабала); - јабука 170 (15.080 стабала); - грожђе 66 (79 чокота);	2012	РЗС***
- сточарска производња	тона, лит., комада	млеко, месо, јаја, вуна, мед,...		интерни
ПОКАЗАТЕЉИ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА				
Рурална инфраструктура				
<i>Саобраћајна инфраструктура</i>				
Дужина путева ³⁰	km	405.89	2015	РЗС*
Поште и телефонски претплатници	број	5; 5.5617	2015	РЗС*
<i>Водопривредна инфраструктура</i>				
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу	број	5.977	2015	РЗС*
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу	број	5.246	2015	РЗС*
Укупне испуштене отпадне воде	хиљ.м ³	752	2015	РЗС*
Пречишћене отпадне воде	хиљ.м ³	-	2015	РЗС*
<i>Енергетска инфраструктура</i>				
Производња и снабдевање електричном енергијом ³¹	број	6 трафостаница		интерни
<i>Социјална инфраструктура</i>				
Објекти образовне инфраструктуре ³²	број	- 1 предшколска установа (3 објекта); - 5 основних школа (20 објеката); - 2 средње школе (3 објекта);	2017/18 шк.год.	интерни РЗС*
Број становника на једног лекара	број	300	2016	РЗС****
Број корисника социјалне заштите	број	2.494	2016	РЗС****
Диверзификација руралне економије				
Запослени у сектору пољопривреде, шумарства и водопривреде	број	5.232	2012	РЗС***
Газдинства која обављају друге профитабилне активности ³³	број	290	2012	РЗС***
Туристи и просечан број ноћења туриста ³⁴ на територији АП/ЈЛС	број	21.507 туриста (1,9 домаћи, 2,1 страни)	2015	РЗС*

²⁷ Јединица мере која представља количину људског рада утрошену за обављање пољопривредне делатности на газдинству; представља еквивалент рада једног лица, тј. пуно радно време у једној години: 8 сати дневно, 225 радних дана у години.

²⁸ Навести број регистрованих задружних организација и удружења пољопривредних произвођача, активно функционалних на територији АП/ЈЛС

²⁹ Остварени обим производње најзначајнијих пољопривредних производа са становишта АП/ЈЛС.

³⁰ Навести укупну дужину путева на територији АП/ЈЛС (укључујући државне путеве I и II реда и општинске путеве).

³¹ Навести број објеката за производњу (хидроелектране, термоелектране и др.), трансформацију и пренос електричне енергије на територији АП/ЈЛС.

³² Установе за децу предшколског узраста, основне и средње школе, високе школе и факултети на територији АП/ЈЛС.

³³ Осим пољопривредне, а у вези су са газдинством (нпр. прерада пољопривредних производа, рурални туризам, активности у шумарству, обрада дрвета, народна радиност, производња енергије из обновљивих извора, узгој рибе и др.).

³⁴ Домаћи и страни.

Трансфер знања и информација				
Пољопривредна саветодавна стручна служба	да / не	да		интерни
Пољопривредна газдинства укључена у саветодавни систем ³⁵	број			ПССС

РЗС* - „Општине и региони у Републици Србији“, Републички завод за статистику, www.webrzs.stat.gov.rs

РЗС** - Попис становништва 2011, Републички завод за статистику, www.webrzs.stat.gov.rs

РЗС*** - Попис пољопривреде 2012 (Књига пописа 1 и Књига пописа 2), Републички завод за статист. www.webrzs.stat.gov.rs

РЗС**** - DevInfo (Мајданпек, ДИ ПРОФИЛ Новембар 2017)

³⁵ Навести број одабраних пољопривредних газдинстава која се интензивно прате више пута годишње и број осталих пољопривредних газдинстава која се укључују у саветодавни систем на друге начине, углавном преко учешћа на групним предавањима и кроз повремене посете саветодаваца пољопривредним газдинствима.

САДРЖАЈ**СКУПШТИНА ОПШТИНЕ МАЈДАНПЕК**

Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Мајданпек за 2018.годину	1
--	---

ИЗДАВАЧ: **Општина Мајданпек – Стручна служба органа општине**, ул Трг ослобођења бб Мајданпек
ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: Зоран Топаловић, тел: (030) 581 217
ТЕЛЕФОНИ: Редакција (030) 581 140 лок. 1146
УПЛАТНИ РАЧУН: 840-745151843-03, остали приходи у корист нивоа Општине Мајданпек, позив на број 97 06-063
ШТАМПА: **Стручна служба органа општине**